

stichting
speciaal
onderwijs &
expertisecentra

Jaarverslag 2018

Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra

INHOUDSOPGAVE

BESTUURSVERSLAG	4
1 Voorwoord	5
<i>Belangrijkste ontwikkelingen in 2018</i>	5
2 Missie, visie en koers van SSOE	7
<i>Missie</i>	7
<i>Visie</i>	7
<i>Koersplan SSOE</i>	7
3 Kernactiviteiten van de Stichting	9
4 Juridische structuur, organisatiestructuur en personele bezetting	11
<i>Structuur van de organisatie</i>	11
<i>Verslag Raad van Toezicht</i>	12
5 Omgevingsontwikkelingen van invloed op SSOE	19
5.1 <i>Externe ontwikkelingen</i>	19
5.2 <i>Interne ontwikkelingen van invloed op personeel</i>	24
5.3 <i>Onderwijsgegevens uitstroom</i>	27
5.4 <i>Ontwikkelingen als gevolg van interne en externe kwaliteitszorg</i>	29
5.5 <i>Huisvesting</i>	30
5.6 <i>ICT</i>	31
5.7 <i>Overige aspecten van kwaliteitszorg</i>	32
5.8 <i>Samenwerkingspartners</i>	33
5.9 <i>Governance ontwikkelingen. Interne beheersing en toezicht</i>	34
6 Overige activiteiten van de organisatie	35
6.1 <i>Beleidsnota's</i>	35
6.2 <i>Medezeggenschap</i>	35
6.3 <i>Klachtencommissie</i>	35
6.4 <i>Relevante interne en externe ontwikkelingen</i>	36

6.5	Risicoanalyse	37
6.6	Toekomst: waar staat SSOE in 2020-2025	38
7	Financieel beleid	41
	<i>Financiële positie op balansdatum</i>	<i>41</i>
	<i>Toelichting op de balans.....</i>	<i>42</i>
8	SSOE in kengetallen	51
	<i>Financieel.....</i>	<i>51</i>
9	Continuïteitsparagraaf	54
	<i>A. Gegevensset</i>	<i>54</i>
	<i>B. Overige Rapportages.....</i>	<i>61</i>
Bijlage 1	Organogram SSOE Bestuur	65
10	Jaarrekening	66

BESTUURSVERSLAG

1 Voorwoord

Belangrijkste ontwikkelingen in 2018

In het vierde volledige jaar na de invoering van de wet Passend Onderwijs heeft SSOE gemerkt dat de effecten van de invoering van deze ingrijpende stelselwijziging zich nog altijd lastig laten voorspellen. Waar we in 2017 al een geringe groei van het aantal leerlingen zagen na eerdere jaren van daling, is de groei in 2018, tegen de bedoelingen van passend onderwijs in, veel forser toegenomen dan verwacht. SSOE groeide met bijna 10% in leerlingenaantal, van 581 in 2017, naar bijna 630 in 2018. Deze groei is met name ontstaan door een forse instroom in de maanden mei en juni. Waar we in april nog uitgingen van een groei van ca. 25 leerlingen, kregen we in de periode tussen mei en de start van het schooljaar in augustus 2018 nog eens ca. 30 leerlingen aangemeld. In dit bestuursverslag wordt verder ingegaan op de effecten van deze groei op de organisatie.

Ook in 2018 hebben de medewerkers van SSOE, in lijn met de visie en missie, vorm en inhoud gegeven aan goed onderwijs voor onze leerlingen. Ons streven, elke leerling voor te bereiden op een voor hen zinvolle plek in de maatschappij komt onder andere tot uiting in het feit dat alle schoolverlaters met een uitstroomprofiel Arbeid met een baan zijn uitgestroomd. Daar zijn we trots op. In 2018 hebben onze scholen verder gewerkt aan de verbetering van het onderwijs en de kwaliteit. De scholen hebben werk gemaakt van het beschrijven van hun eigen kwaliteitsambities en schoolstandaarden en aan de monitoring van die ambities. Op bestuursniveau is gewerkt aan de ontwikkeling van een intern auditinstrument. De eigen doelen en standaarden worden door de scholen gemonitord en geëvalueerd. Veel doelen zijn behaald, niet (volledig) behaalde doelen leiden tot bijsturing van aanpak of beleid. Ook in 2018 voldeden de SSOE-scholen aan de kwaliteitsnormen van de onderwijsinspectie. In oktober kregen de scholen van de ouders een ruime voldoende in de gehouden oudertevredenheidspelling.

	Gemiddelde	Benchmark (V)SO	Afwijking t.o.v. de benchmark	Percentage ontevreden ouders	Percentage tevreden ouders
Algemene tevredenheid	7.8	7.8	o	3 %	85 %
Leerkracht	8.6	8.4	o	4 %	92 %
Voorzieningen	8.5	7.9	++	2 %	94 %
Sfeer	8.3	8.0	+	2 %	91 %
Samenwerking met ouders	8.1	8.0	o	6 %	85 %
Algemene ontwikkeling	8.0	7.7	+	6 %	86 %
Veiligheid op school	8.0			4 %	89 %
Gepersonaliseerd leren	7.9			9 %	84 %
Onderwijs	7.9	8.0	o	8 %	83 %
Communicatie	7.8	7.9	o	7 %	83 %
Schoolleiding/directie	7.7	7.8	o	6 %	85 %

Tabel 1. DUO-Onderwijs & Onderzoek, SSOE oudertevredenheid.

In de eerdere jaarverslagen (2015-2017) werd duidelijk dat de invoering van Passend Onderwijs grote impact heeft op SSOE en haar scholen. Door de verschillen in werkwijzen van samenwerkingsverbanden en de sterk afnemende bekostiging, mede door de forse verevening in het werkgebied van SSOE was een forse reorganisatie noodzakelijk. Om het effect duidelijk te maken: het budget voor 2019 is gelijk aan dat van 2014, we hebben echter nu 10% meer leerlingen en 40 FTE minder personeel. Dat dit te merken is aan grotere klassen en toegenomen werkdruk is niet moeilijk voor te stellen.

In 2018 zien we een aantal duidelijke kenteringen. De eerdergenoemde groei van het aantal leerlingen op onze scholen, maar ook de duidelijk toenemende vraag naar begeleiding door onze Externe Dienst duiden op een beweging binnen de samenwerkingsverbanden. Het regulier onderwijs in PO en VO heeft in de eerste jaren van Passend Onderwijs getracht zoveel mogelijk leerlingen zelf in het onderwijs te begeleiden. Dat blijkt lang niet altijd goed te lukken. Leerlingen worden weer vaker en eerder verwezen, onze specialisten worden vaker geconsulteerd. Onze Externe Dienstverlening levert inmiddels diensten tot ver buiten onze eigen regio, mede omdat andere besturen deze vormen van dienstverlening juist stopzetten. Voor SSOE betekent dat een beter perspectief voor de toekomst en een kleiner continuïteitsrisico. Desondanks is in 2018 door bestuur en raad van toezicht besloten een onderzoek te starten naar mogelijke strategische (bestuurlijke) samenwerkingen die de continuïteit kunnen waarborgen. Dit onderzoek loopt door in 2019. Het zoeken van samenwerkingen zit overigens al jaren in het DNA van SSOE. We werken goed samen met de negen samenwerkingsverbanden waarbij SSOE is aangesloten, met besturen in de regio, maar ook met partners in de (jeugd) zorg, netwerken op gebied van Autisme en met gemeenten en bedrijven. Samenwerking is voor SSOE van levensbelang. Voor 2019 is met een aantal besturen en samenwerkingsverbanden ingezet op het meer drempelloos delen van expertise en wordt er ingezet om leerlingen vanuit het SO te laten terugkeren in het regulier onderwijs. Dat zijn lastige trajecten, die alleen met een gezamenlijke inspanning succesvol kunnen zijn. SSOE is betrokken bij diverse van deze projecten, bijvoorbeeld in Helmond bij het project om kinderen met Down in het basisonderwijs adequaat te begeleiden. Mede door deze ontwikkelingen zien het bestuur en de raad van toezicht de toekomst voor SSOE met meer vertrouwen tegemoet.

In dit bestuursverslag wordt aandacht besteed aan de activiteiten van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra (SSOE). (Onderwijs)inhoudelijke ontwikkelingen, zowel intern als extern, worden vooral beschreven in de hoofdstukken 2, 3, 5 en 6. In hoofdstuk 7 is de financiële verantwoording te vinden. Hierbij gelden de grondslagen van waardering en resultaatbepaling conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen en aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De Jaarrekening is opgesteld in euro's.

2 Missie, visie en koers van SSOE

De missie, visie en koers die in dit hoofdstuk beschreven worden zijn in 2016 opnieuw en breed vastgesteld in een nieuw koers- en beleidsplan. In 2018 zijn deze ongewijzigd gebleven

Missie

Vanuit onze kernwaarden, *Kracht*, *Verbinding* en *Perspectief* werken alle professionals van SSOE elke dag met onze speciale leerlingen. SSOE heeft haar missie als volgt geformuleerd:

“Wij zetten ons iedere dag opnieuw in om deze speciale leerlingen voor te bereiden op een voor hen zinvolle plek in de maatschappij”

De missie geeft duidelijk richting aan alle activiteiten die SSOE ontplooit. Alles wat we doen, is gericht op de ontwikkeling van onze leerlingen, met als doel om ze zo zelfstandig mogelijk naar een zinvolle plek in de maatschappij te brengen. De levensdomeinen, wonen, werken, vrije tijd, financiën en sociale vaardigheden vormen de basis en zijn verweven in het totale onderwijsaanbod.

Visie

Tegelijk met onze missie is ook de visie geformuleerd:

Stichting Speciaal Onderwijs & Expertisecentra (SSOE) is hét expertisecentrum voor onderwijs, (ambulante) begeleiding en ondersteuning aan kinderen en jongeren met een beperking. Onze specialistische kennis en deskundigheid op het gebied van motoriek, autisme, leerproblemen, taalachterstand en gedragsproblematiek zetten wij iedere dag opnieuw in om deze speciale leerlingen voor te bereiden op een voor hen zinvolle plek in de maatschappij. We gaan hierbij uit van de mogelijkheden en talenten van de leerlingen. We werken hierbij nauw samen met gemeentes en relevante partners in het onderwijs, de zorg, welzijn en hulpverlening. Bij alles wat we ondernemen voor leerlingen, zijn de ouders/verzorgers onze belangrijkste partners.

Koersplan SSOE

Na de invoering van Passend Onderwijs is in 2016 het Koersplan 2016-2020 van SSOE vastgesteld. Dit Koersplan is tot stand gekomen in een traject van directies en medezeggenschap. Het koersplan vormt de basis van het SSOE-profiel. Het plan schetst de ontwikkelingsrichting voor de jaren 2016-2020. Hoe geeft SSOE het onderwijs en de dienstverlening vorm en draagt zij bij aan kwalitatief goed Passend Onderwijs. Het koersplan geeft de richting aan voor de samenwerking tussen de scholen, De Externe Dienstverlening en het ArbeidsTransitieCentrum (ATC) van SSOE. In

2018 is dit koersplan op onderdelen geactualiseerd en verder uitgewerkt. De grote lijn bleef daarbij ongewijzigd.

SSOE: partner(s) in expertise

SSOE is een expertisecentrum en verzorgt gespecialiseerd onderwijs en begeleiding aan kinderen en jongeren met ernstige en complexe beperkingen. SSOE is voor het reguliere onderwijs, collega-scholen, zorginstellingen en ouders een onmisbare partner. SSOE beschikt over een brede expertise voor de begeleiding van leerlingen van 3 tot 20 jaar. Onze aandachtsgebieden zijn: cognitie & gedrag, taal & communicatie en motoriek, autisme en ernstig zieke kinderen. SSOE werkt gestructureerd en doelgericht aan de toekomst van iedere leerling. Er wordt toegewerkt naar het behalen van een diploma of (deel) certificaten, het doorstromen naar een vervolgopleiding, het verkrijgen van een sociaal netwerk, het vinden van werk, zelfstandig kunnen wonen en/of het vinden van een dagbesteding.

Kernwaarden: kracht, verbinding en perspectief

Voor SSOE-medewerkers zijn de kernwaarden kracht, verbinding en perspectief richtinggevend in hun professioneel handelen. SSOE stelt de kracht en het talent van haar leerlingen en medewerkers centraal. Met toewijding brengt zij die kracht naar boven en versterkt die. De teams worden uitgedaagd en gestimuleerd in hun professionele ontwikkeling. Ze krijgen daartoe veel ruimte voor eigen keuzes. Binnen SSOE heerst een goede sfeer waarin collega's elkaar ondersteunen en van elkaar leren. Verbinding betekent dat SSOE zowel intern (collega's onderling) als extern (met reguliere scholen en ketenzorginstellingen) partnerschappen aangaat. Zo kan ze nog beter in de behoeften van haar leerlingen voorzien en hen perspectief bieden op een zo volwaardig mogelijk mens-zijn en een plaats in de maatschappij.

3 Kernactiviteiten van de Stichting

De stichting is gevestigd te Eindhoven, met als vestigingsadres Venetiëstraat 43, 5632 RM, Eindhoven en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41087568.

Het nummer van het bevoegd gezag is: 72905. De stichting vormde op 1 januari 2018 het bevoegd gezag van de onderstaande scholen:

Eindhoven

Mytylschool Eindhoven Brin-nummer: 16SO

Mgr. Bekkersschool Brin-nummer: 19HT

- De Mytylschool Eindhoven is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor lichamelijk gehandicapte leerlingen en meervoudig gehandicapte leerlingen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar; so-vso LG en so-vso LG/MG. Meer informatie is te vinden op www.mytylschooleindhoven.nl.
- De Mgr. Bekkersschool is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen met een verstandelijke beperking in de leeftijd van 4 tot 20 jaar; so-vso ZMLK en so-vso ZMLK/MG. Voor nadere informatie zie www.mbseindhoven.nl.

Helmond:

Antoon van Dijkschool Helmond Brin-nummer: 14VL

- De Antoon van Dijkschool is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen met een verstandelijke beperking in de leeftijd van 4 tot 20 jaar, so-vso ZMLK en so-vso ZMLK/MG. Voor nadere informatie zie www.antoonvandijkschool.nl.

Deze scholen zijn toegankelijk voor leerlingen binnen de genoemde doelgroep na het afgeven van een Toelaatbaarheidsverklaring door een Samenwerkingsverband.

Alle scholen van SSOE verzorgen binnen hun doelgroep ook onderwijs aan leerlingen met autisme (ASS). SSOE verzorgde middels haar Externe Dienstverlening (ED) in 2018 tevens ambulante begeleiding en externe dienstverlening in het regulier onderwijs (PO/VO/MBO).

Het werkgebied van SSOE bestrijkt vijf deelregio's. Het hoofdgebied is Zuidoost-Brabant met als deelregio's Eindhoven, de Kempen en Helmond (en omgeving). Daarnaast verzorgt SSOE ook onderwijs en/of ambulante begeleiding in Noord- en Midden-Limburg en Oss e.o. De huidige organisatievorm van de scholen komt voort uit de historische indeling van de REC's. SSOE onderzoekt in 2018 in hoeverre de huidige organisatievorm nog passend is bij wat de maatschappij en de partners van ons vragen. In 2019 wil SSOE verdere tot besluitvorming komen over de inrichting en organisatie van de scholen in de komende jaren.

SSOE wil dat haar scholen onder het motto 'SSOE: partner in expertise' moderne, dynamische en professionele onderwijsvoorzieningen zijn en daarbij de kwaliteit en expertise versterken en delen. Het onderwijs is ingericht om leerlingen adequaat te begeleiden in het behalen van hun doelen. De eigenheid van de scholen is op te maken uit de leer- en hulpbehoeften van hun doelgroep(en) en het daarop aansluitende onderwijs/zorgaanbod. De SSOE-scholen profileren zich als centra voor gespecialiseerd onderwijs én zorg. Daarom versterkt SSOE de samenwerking met de zorgpartners. Samen met de partners wordt gewerkt om gedifferentieerde onderwijsarrangementen aan te bieden. De samenwerking met diverse zorgpartners is gecontinueerd in 2018. Zo zijn er (hernieuwde) afspraken gemaakt met o.a. ORO, Libra, Kluppluz en Lunetzorg. De SSOE-scholen en hun zorgpartners werken ook aan de realisatie van integrale kind-expertise centra. Naast onderwijs en zorg zijn deze centra onder andere gericht op het bieden van buitenschoolse opvang, vrijetijdsactiviteiten en het voorbereiden op zelfstandig werken en wonen.

Ten behoeve van het onderwijs aan leerlingen met hulpvragen op de reguliere scholen en de Samenwerkingsverbanden PO en VO, kent SSOE een breed aanbod. Dit omvat onder andere individuele begeleiding van leerlingen en onderwijsinhoudelijke ondersteuning in de klas, coaching van leerkrachten, onderzoek en professionalisering van de zorgstructuur. Samen met de reguliere scholen wordt gewerkt aan een programma, gericht op diplomering van steeds meer leerlingen in de VSO-scholen van SSOE. (www.externedienstverlening.nl)

De missie van SSOE komt concreet tot uiting in ons Arbeidstransitiecentrum (ATC). Dit centrum is een gezamenlijk project van VSO de Taalbrug Eindhoven en SSOE. Het ATC is een bedrijfslocatie, gelegen op het Science Park in Eindhoven, waar de leerlingen werken aan hun arbeidsvaardigheden in een realistische omgeving. Zelfstandig kunnen werken aan opdrachten voor klanten, productie maken en werken aan arbeidscompetenties staan hier centraal. Via praktijk-oriëntaties bij bedrijven in de omgeving, worden de leerlingen voorbereid op een stage. Als ze die succesvol hebben afgerond wordt er door onze arbeidstoeleiders in een breed netwerk van bedrijven gezocht naar een passende arbeidsplaats voor de leerling. In 2018 zijn alle leerlingen van de SSOE-scholen met uitstroombestemming (beschut) werk uitgestroomd met een werkplek. Internationaal onderzoek (Alias, 2014, Sabbatino, 2007), toont duidelijk aan dat goede begeleiding van deze jongeren de kans op een succesvolle werkloopbaan vergroot en dat ook de loonwaarde toeneemt. Het moge duidelijk zijn dat het ATC een belangrijke maatschappelijke functie heeft. Immers, jongeren die met een baan uitstromen maken minder gebruik van sociale voorzieningen. Dit vereist goede afstemming met zowel bedrijven als met de gemeenten. Op het gebied van de samenwerking met gemeenten kunnen nog stappen worden gezet. Helaas zien gemeenten tot op heden niet echt dat zij een taak en verantwoordelijkheid hebben. Ze juichen onze inspanningen toe, maar van participatie is helaas geen sprake tot op heden.

4 Juridische structuur, organisatiestructuur en personele bezetting

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een stichting. De statuten van de Stichting Speciaal Onderwijs Eindhoven zijn medio 2015 gewijzigd. Daarbij is tevens de naam veranderd in Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Eindhoven onder dossiernummer 41087568.

Het bestuur van de Stichting was gedurende geheel 2018 als volgt samengesteld:

Bestuurder: Dhr. H. de Vries

De **Raad van Toezicht** heeft tot taak toezicht te houden op de wijze van besturen van SSOE. Naast het vervullen van de werkgeversfunctie en van een onafhankelijke advies- en klankbordfunctie voor de bestuurder toetst zij inhoudelijk het gevoerde beleid en oefent zij een aantal vastgestelde goedkeuringsbevoegdheden uit.

Een verslag van de Raad van Toezicht maakt onderdeel uit van dit bestuursverslag. In dat verslag wordt onder andere ingegaan op de samenstelling, werkwijze en beloning van de Raad van Toezicht.

De Stichting opereert conform de Code Goed Bestuur in het PO (2014) en is daar dit jaar niet van afgeweken.

Structuur van de organisatie

Het organogram in Bijlage 1 geeft de organisatiestructuur van SSOE vanaf medio 2015 weer. In 2018 is de structuur niet gewijzigd.

Verslag Raad van Toezicht

Governance

De bestuurder en de Raad van Toezicht (RvT) volgen de 'Code Goed Bestuur in het primair onderwijs', die in de Algemene Ledenvergadering van de PO-raad op 27 november 2014 is vastgesteld.

Er is in 2016 een Reglement van de RvT vastgesteld, waarin o.a. de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de RvT, de samenstelling van de RvT, de werkgeversrol voor de bestuurder en de wijze van werken zijn vastgelegd. Er is toezicht gehouden met inachtneming van het reglement van de RvT. De leden van de RvT voldoen aan de criteria van onafhankelijkheid, zoals vastgelegd in de hiervoor vermelde governancecode. Er is geen sprake geweest van tegenstrijdige belangen bij adviezen, standpuntbepaling of besluitvorming.

De RvT houdt integraal en onafhankelijk toezicht op SSOE, in het bijzonder op de bestuurder, en houdt daarbij rekening met het organisatiebelang en het publieke belang. De RvT vervult de werkgeversfunctie voor de bestuurder en fungeert als klankbord voor de bestuurder door mee te denken, kritische vragen te stellen en feedback te geven.

In 2017 heeft de RvT hiertoe een toezichtvisie en een toezichtkader vastgesteld.

De leden van de RvT zijn lid van VTOI en nemen zoveel mogelijk deel aan de bijeenkomsten van VTOI. Daarnaast volgen zij – mede in het kader van de uitoefening van hun beroep – cursussen, workshops en trainingen. Zij houden zich via raadpleging van diverse websites en literatuur op de hoogte van actuele ontwikkelingen in de onderwijssector en in het bijzonder die van het speciaal onderwijs.

Samenstelling Raad van Toezicht

De RvT bestaat in principe uit vijf volledig onafhankelijke leden, die elkaar aanvullen op de deskundigheidsgebieden onderwijs & kwaliteit, financiën & bedrijfsvoering, bestuur en politiek.

Per 1 maart is dhr. drs. R. Wingens RA toegetreden tot de RvT met het profiel financiën & bedrijfsvoering.

Per 1 juli is mw. M. van Eijndhoven teruggetreden uit de RvT, vanwege het bereiken van de maximale termijn.

Per 1 juli is zittend lid mw. dr. B. Hooghiemstra door de leden van de RvT benoemd tot voorzitter van de RvT.

In november 2018 is de werving gestart van twee nieuwe leden voor de RvT onder meer i.v.m. het aangekondigde vertrek per 1-1-2019 van mw. A. Denissen vanwege het aanvaarden van een niet met de RvT verenigbare bestuursfunctie. De nieuwe leden zijn per 1-1-2019 gestart.

Vertegenwoordigers van de GMR maken deel uit van de selectiecommissie bij de werving van leden van de RvT en de bestuurder als adviseur. Uiteindelijk benoemt de RvT het nieuwe lid van de RvT.

De samenstelling van de RvT in het verslagjaar wordt weergegeven in onderstaande tabel. Tevens zijn de afzonderlijke functies weergegeven alsmede de benoemingstermijnen.

Leden Raad van Toezicht	Functie	Eerste benoeming	Eerste herbenoeming	Beëindigd per
Mw. M.A.E.J. v. Eijndhoven	Voorzitter (voorzitter remuneratiecommissie)	2010	01.01.2014	01.07.2018
Mw. dr. B.T.J. Hooghiemstra	Lid (lid Commissie Onderwijs & Kwaliteit)	2017	2021	
	Voorzitter (voorzitter remuneratiecommissie) (lid Commissie Onderwijs & Kwaliteit)	01.07.2018	2021	
Mw. A.E. Denissen MBA RC	Vice-voorzitter (vz audit- commissie)	2011	01.01.2015	31.12.2018
Dhr. R. Wingens RA	Lid (lid auditcommissie)	2018	2022	
Dhr. drs. M.A.G.M. Smoors	Lid (vz Commissie Onderwijs & Kwaliteit) (lid remuneratiecommissie)	2017	2021	
Mw. P.B.V. van Spaendonck	Lid (lid remuneratiecommissie)	01.06.2018		02.10.2018

Onderstaand een overzicht van de Functies en Nevenfuncties van de zittende leden van de RvT per 31 december 2017.

Leden Raad van Toezicht	(Neven)functies
Mw. M.A.E.J. van Eijndhoven	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vice-voorzitter RvC bij Rabobank De Kempen Adviseur RvT bij MEE ZO Brabant 2. Voorzitter afdeling Valkenswaard/Cranendonck van het Rode Kruis 3. Voorzitter van Lokale Partij Bergeijk

Dhr. R. Wingens RA	1. Eigen onderneming Wingens Finance & Control 2. Lid RvT Optimus Primair Onderwijs
Dhr. drs. M.A.G.M. Smoors	1. Onderwijsadviseur bij Onderwijs Maak je Samen
Mw. dr. B.T.J. Hooghiemstra	1. Voorzitter Werkplaatsen Sociaal Domein 2. Eigen onderneming Hooghiemstra Onderzoek & Advies
Mw. A.E. Denissen MBA RC	1. Lid CvB Signum Onderwijs 2. Directeur dienst Financiën bij Fontys Hogescholen

De Raad van Toezicht heeft het eigen functioneren gezien de drukke agenda en de wisselingen binnen de samenstelling van de RvT uitgesteld tot 2019. Februari 2019 vindt er onder leiding van een externe deskundige een strategiesessie plaats.

Werkgeversfunctie

In november 2018 heeft de remuneratiecommissie een gesprek met de bestuurder over zijn functioneren gehad. In dat gesprek is teruggekeken op een bewogen jaar. Ook is vooruitgekeken naar 2019. Nadere invulling van de strategische koers, waarborgen van de kwaliteit van onderwijs en mogelijkheden om de financiële continuïteit van SSOE te verstevigen zijn daarbij aan de orde gekomen. Bestuurder en RvT vinden elkaar in de prioriteiten voor SSOE.

De RvT hanteert voor de bezoldiging van de bestuurder de cao voor PO-bestuurders. De bestuurder is in vaste dienst en de beloning bestaat uitsluitend uit een vast deel conform de bepalingen in de wet normering topinkomens (WNT). De WNT-klassenindeling 2018 is gebaseerd op een drietal elementen, te weten de gemiddelde totale baten per kalenderjaar, het gemiddeld aantal leerlingen en de gewogen onderwijssoorten. Alle drie de elementen leveren zogenaamde complexiteitspunten op en die geven aan in welke klasse de onderwijsinstelling voor de WNT wordt ingedeeld.

De bestuurder is per 1 januari 2015 in dienst van SSOE getreden. Deze datum ligt voor de afsplitsing van de Taalbrugscholen en de RvT heeft de toen geldende cao voor PO-bestuurders toegepast.

De RvT heeft vastgesteld, dat op basis van de huidige criteria de bestuurder wordt ingedeeld in klasse C met een maximum beloning volgens de WNT van bruto € 133.000,-. Echter de RvT respecteert de toen afgesloten arbeidsovereenkomst en maakt gebruik van het overgangsrecht.

De beloning van de bestuurder is in 2018 € 4.161,- hoger dan de maximum beloning volgens de WNT. Het streven is om uiteindelijk tot een salaris voor de bestuurder te komen die beneden het vastgestelde wettelijk maximum volgens de WNT norm blijft.

Inhoudelijk toezicht

De RvT heeft in 2018 7 keer in aanwezigheid van de bestuurder vergaderd. Voorafgaande aan de RvT vergadering vond altijd een vooroverleg zonder de bestuurder plaats.

De agenda wordt in een onderling overleg tussen de voorzitter van de RvT en de bestuurder opgesteld. De RvT ontvangt iedere vergadering van de bestuurder de actie- en besluitenlijsten van het directieurenberaad en het verslag van de GMR.

De belangrijkste onderwerpen op de agenda van de RvT waren:

- De onderwijskwaliteit van de drie scholen.
- De financiële informatieverstrekking door SSOE, waaronder halfjaarcijfers en tussentijdse financiële rapportages
- Goedkeuring van het Bestuursformatieplan 2018-2019
- Goedkeuring van de meerjarenbegroting
- Goedkeuring van het jaarverslag 2017 inclusief de jaarrekening 2017
- Bespreking van het accountantsverslag bij de jaarrekening 2017
- De begroting 2018
- Voortgang AVG compliance

De RvT heeft de (meerjaren) begroting getiteld 'uit het dal, de weg omhoog' in december 2017 goedgekeurd. Voor 2018 was het streven een sluitende begroting. Om dat te kunnen bereiken is in het jaar 2017 een uitgebreid pakket aan maatregelen getroffen, waaronder het vertrek van ruim 15 fte aan personeel. In 2018 is strakke monitoring van de resultaten door de RvT toegepast, de RvT ontvangt daartoe maandelijks de rapportage over de cijfers. Ook besluit de RvT tot handhaving van het maximum van 195 fte gedurende het hele jaar.

Door onverwachte groei van het aantal leerlingen voor de zomer en het aflopen van tijdelijke contracten en natuurlijk verloop, ging de RvT akkoord met het voorstel van de bestuurder om de eerder ingestelde vacaturestop op te heffen zonder het maximum van 195 fte te overschrijden. Onderdeel hiervan zijn de 6 fte aan tijdelijke medewerkers die een vast dienstverband aangeboden krijgen.

Mede als gevolg van CAO afspraken en de onverwachte groei van het aantal leerlingen, waarvoor niet direct bekostiging wordt ontvangen, laten de cijfers over 2018 een negatief financieel patroon zien. Dit laat de kwetsbaarheid van de organisatie zien voor externe ontwikkelingen. Dit baart de RvT zodanig zorgen dat met bestuurder gesproken is over scenario's om de financiële continuïteit van SSOE ook op langere termijn te kunnen waarborgen. De RvT steunt de bestuurder in zijn initiatief om de verkenning naar mogelijkheden tot strategische samenwerking te intensiveren. Om te kunnen

anticiperen op financiële gevolgen van ontwikkelingen heeft de RvT met bestuurder afspraken gemaakt over de inrichting van periodieke rapportages.

Besloten wordt om de begroting voor 2019 taakstellend op te stellen. Dit geldt voor zowel bestuurder als directies. Significante wijzigingen die plaatsvinden in groei of krimp van leerlingen worden vroegtijdig met de RvT besproken. Pas daarna worden eventuele kosten hiervoor aangegaan.

De RvT is verantwoordelijk voor de benoeming van de registeraccountant. Op 21 september 2017 heeft de RvT Wijs Accountants (voorheen Govers) als accountant aangesteld. Ingaande het boekjaar 2017. Deze opdracht wordt jaarlijks na een evaluatiemoment verleend.

Contact met GMR

In februari en november 2018 hebben er themaverzamelingen plaatsgevonden met de GMR en de directeuren van de drie scholen (MBS, Mytyschool en Antoon van Dijkschool) met de RvT en de bestuurder. In deze vergaderingen kwamen aan de orde:

- de financiële positie van SSOE
- werving van nieuwe RvT leden
- strategische keuzes bij flexibilisering
- verhoudingen GMR en RvT
- relevante ontwikkelingen binnen de scholen en Externe Dienst

Naast deze vergaderingen is de GMR direct betrokken geweest bij de wervings- en selectiegesprekken voor de nieuwe RvT leden welke aangetreden zijn in 2018 en 2019. Tenslotte heeft de voorzitter van de RvT bilateraal contact gehad met de voorzitter van de GMR.

Eindhoven,

Raad van Toezicht SSOE,

Mw. dr. B.T.J. Hooghiemstra

Voorzitter

Dhr. drs. M.A.G.M. Smoors

Lid

Dhr. R. Wingens RA

Lid

Register vastgestelde besluiten Raad van Toezicht 2018

Nummer	Besluit	Vindplaats
20180208.01	De RvT geeft haar goedkeuring aan de Prognose 2017 (Aanbiedingsbrief Beleidsvoornemens en Begroting 2017-2020).	Notulen RvT, 08-02-2018, punt 029
20180208.02	De RvT geeft haar goedkeuring aan de benoeming tot lid RvT van dhr. Wingens (1 maart 2018) en mevr. Vugts-van Spaendonck (1 juni 2018).	Notulen RvT, 08-02-2018, punt 030
20180208.03	De RvT geeft haar goedkeuring aan de volgende onderdelen: Voortgang OZA (ORO), Rijtven, Deurne en Voortgang ontwikkeling van de OZA's MBA en Lunet en KDC Binderen in Helmond.	Notulen RvT, 08-02-2018, punt 031
20180208.04	De RvT geeft haar goedkeuring voor het uitvoeren van een verkennend onderzoek naar de toekomstmogelijkheden van SSOE.	Notulen RvT, 08-02-2018, punt 032
20180320.01	De RvT geeft haar goedkeuring aan het protocol uitbetaling vergoeding RvT.	Notulen RvT, 20-03-2018, punt 033
20180320.02	De RvT geeft haar goedkeuring aan de benoeming van Dhr. Wingens tot lid Auditcommissie.	Notulen RvT, 20-03-2018, punt 034
20180320.03	De RvT stemt in met de handhaving van 195 fte als personeelsgrens en opheffing van de vacaturestop.	Notulen RvT, 20-03-2018, punt 035
20180508.01	De RvT geeft haar goedkeuring aan de aanstelling van mevr. Hooghiemstra als voorzitter RvT per 1 juli 2018.	Notulen RvT, 08-05-2018, punt 036
20180619.01	De RvT geeft haar goedkeuring aan het Bestuursverslag en Jaarrekening op voorwaarde dat onderstaande afspraken conform worden uitgevoerd. <ul style="list-style-type: none"> - Na controle van de aanpassingen in de Jaarrekening geeft WIJS voor 1 juli de goedkeurende verklaring af. Mochten er nog significante wijzigingen plaatsvinden dan wordt de RvT hierover geïnformeerd. - De RvT ontvangt na samenvoeging van Bestuursverslag en Jaarrekening een complete versie waarbij in een aparte bijlage aangegeven wordt op welke pagina de aanpassingen hebben plaatsgevonden. Op 10 juli a.s. zal ondertekening door de RvT van Bestuursverslag en Jaarrekening plaatsvinden.	Notulen RvT, 19-06-2018, punt 037
20180619.02	De RvT besluit dat de remuneratiecommissie bestaat uit mevr. Hooghiemstra (voorzitter) en mevr. Denissen (vice voorzitter).	Notulen RvT, 19-06-2018, punt 038
20180619.03	De RvT geeft haar goedkeuring voor de toename van de eerder vastgestelde 195 fte naar max. 202,5 fte waarbij de RvT tevens instemt met de voorfinanciering van deze formatie in 2018 (aug-dec) en 2019 (jan-juli) voor een totaal bedrag van € 300.000,-. Dit bedrag wordt doorberekend in de begroting van 2019 waardoor deze sluitend wordt gemaakt met een positief saldo van € 300.000,-. De extra formatie van 7,5 fte wordt besteed aan het	Notulen RvT, 19-06-2018, punt 039

	aantrekken van leerkrachten en onderwijsassistenten die een jaarcontract met uitzicht op een vast dienstverband bij ongewijzigde bedrijfsvoering krijgen aangeboden. De mogelijkheid tot voorfinanciering vanuit de SWV'en geniet de voorkeur van de RvT en dient door bestuurder nader onderzocht te worden.	
20180619.04	De RvT geeft haar goedkeuring aan de benoeming van mevr. van Spaendonck tot lid Auditcommissie.	Notulen RvT, 19-06-2018, punt 040
20180619.05	Dhr. Smoors fungeert als voorzitter in de commissie OKZ, mevr. Hooghiemstra als lid. Bij aantreding van een nieuw RvT lid wordt de deelname van mevr. Hooghiemstra i.v.m. haar voorzitterschap voor de RvT, nader besproken.	Notulen RvT, 19-06-2018, punt 041
20181002.01	Met ingang van 2 oktober 2018 wordt dhr. Wingens benoemd tot tijdelijke voorzitter van de Auditcommissie.	Notulen RvT, 02-10-2018, punt 42
20181002.02	Per 2 oktober 2018 stopt Mevr. Van Spaendonck om persoonlijke redenen als lid van de RvT.	Notulen RvT, 02-10-2018, punt 43
20181120.01	De RvT geeft haar goedkeuring aan de benoeming van dhr. Smoors als vice-voorzitter RvT per 1 januari 2019.	Notulen RvT, 20-11-2018, punt 44
20181120.02	De RvT geeft haar goedkeuring aan het reglement van de Commissie OKZ.	Notulen RvT, 20-11-2018, punt 45
20181218.01	Dhr. Smoors blijft aan als lid RvT totdat de RvT uit minimaal 5 leden bestaat.	Notulen RvT, 18-12-2018, punt 46
20181218.02	De RvT geeft haar goedkeuring aan de aanstelling van mevr. A. Hidding, mevr. N. Feijen en mevr. E. Noot als lid RvT per resp. 1 januari en 1 juni 2019.	Notulen RvT, 18-12-2018, punt 47
20181218.03	De RvT geeft conform de WNT regeling, voor 2018 haar goedkeuring aan de bezoldiging bestuurder in categorie C.	Notulen RvT, 18-12-2018, punt 48

5 Omgevingsontwikkelingen van invloed op SSOE

5.1 Externe ontwikkelingen

SSOE is in de Samenwerkingsverbanden PO en VO een actieve partner. In elke regio, worden er nieuwe onderwijs- en samenwerkingstrajecten opgestart. Dit om te zorgen dat het juiste aanbod voor elke leerling beschikbaar is. Dit is echter geen eenvoudige opgave gezien het feit dat SSOE een regionale functie heeft en is aangesloten bij negen samenwerkingsverbanden. Het beleid van elk van deze samenwerkingsverbanden is anders en in de meeste samenwerkingsverbanden in het Speciaal Onderwijs een kleine speler. Verreweg de meeste verbanden in de regio hebben gekozen voor het bestuursmodel, sommigen met daarnaast een lichte vorm van expertisemodel waarbij afspraken gemaakt zijn met onder andere SSOE over het leveren van expertisediensten. We zien in 2018 in diverse samenwerkingsverbanden een beweging ontstaan van beleidsarm werken, (bestuursmodel) naar beleidsrijker werken. We zagen in de afgelopen jaren een toenemend aantal casussen waarbij leerlingen, zonder dat onze expertisedienst betrokken is geweest, worden doorverwezen naar onze scholen. Scholen gaven aan niet te kunnen of te willen betalen voor inhuur van ondersteuning, of deze verplicht alleen binnen hun eigen bestuur moeten inhuren. SSOE heeft deze zorgelijke ontwikkeling nadrukkelijk geadresseerd in de samenwerkingsverbanden. Daar is in 2018 afgesproken dat deze onwenselijke situatie moet stoppen. De door ons gewenste inzet op preventie komt mede hierdoor voorzichtig beter op gang. We zien dit in 2018, met name na de zomer, aan een behoorlijke stijging van de inhuur bij de extern dienst. Daarmee is het probleem echter niet opgelost. Veel leerlingen waar we nu uiteindelijk bij worden betrokken hebben al een lange historie van zorg en een groot deel heeft in 2018 alsnog een TLV SO gekregen. We zien daardoor met zorg dat de in 2017 ingezette groei van het aantal leerlingen in 2018 nog verder en versneld door is gegaan. De transitie passend onderwijs is derhalve nog lang niet uitontwikkeld in het werkveld. Samenwerking begint voorzichtig beter van de grond te komen, maar we zijn er nog lang niet. De besturen maken elk eigen keuzes, hebben eigen belangen en zitten tegelijk samen in de besturen van samenwerkingsverbanden. Lang niet alle kaarten en belangen komen daardoor op tafel. Naar verplichte samenwerking is veel onderzoek gedaan (Parmigiani & Rivera-Santos, 2011; Provan & Kenis, 2007; Schruijer, 2013). Deze onderzoeken maken zeer duidelijk dat er bij verplichte samenwerking, grote kans is dat deze zich vooral richt op de exploitatie-kant en veel minder op de gezamenlijke ontwikkeling, de exploratie kant. Het ontbreekt in een aantal gevallen ook aan een goede vertrouwensbasis. Besturen zijn immers in wijken soms ook elkaars concurrenten. Wij zien dit in diverse samenwerkingsverbanden duidelijk gebeuren. Procedures om middelen te verdelen zijn er overal, beleid op ontwikkeling is er ook, maar actief elkaar vinden, samen zoeken naar oplossingen gebeurt helaas nog veel minder, alhoewel er dus een kentering zichtbaar wordt. We zien hierbij ook grote verschillen tussen de samenwerkingsverbanden. In sommige verbanden is sprake van goede afstemming en vinden partners elkaar wel, in anderen komt dit moeizaam tot niet op gang.

De samenwerkingsverbanden in de regio, zeker die voor VO zijn nadrukkelijk bezig met het creëren van behoorlijk reserves die ze, als de verevening volledig is in 2020, willen aanspreken. Dat betekent dat nu veel geld, wat bedoeld is voor passend onderwijs en ondersteuning, op dit moment niet wordt besteed maar gereserveerd. Dat is enerzijds begrijpelijk, maar ook lastig uit te leggen. Met name de grote samenwerkingsverbanden in Helmond en Eindhoven hebben sinds de invoering van PAO in 2014, forse reserves opgebouwd van inmiddels meer dan tien miljoen euro gezamenlijk. Een goed beleid op het doel van deze reserves ontbreekt naar onze mening. In sommige gevallen worden de reserves toch weer (deels) doorgestort naar de deelnemende besturen voor regulier onderwijs, echter zonder dat daarbij duidelijke kaders voor inzet worden afgesproken en zonder dat duidelijk is wat er met die middelen gaat worden gerealiseerd. Het gaat hierbij om veel geld. Dit geld gaat niet naar het de leerlingen die het nodig hebben en bij herverdeling van reserves deelt het SO nergens mee. De opbouw van reserves heeft een directe en forse impact op besturen voor SO. Immers, deze middelen zijn o.a. bedoeld voor inhuur expertise, vergroting van de basisondersteuning, of plaatsing van leerlingen in het SO, met een passende financiering maar worden daaraan dus deels niet besteed, met als resultaat, het feit dat de instroom in het (V)SO nog altijd groeit. De 13- en 18- jarige maatregel die sommige verbanden hebben ingevoerd zijn illustratief voor het beleid te korten op (V)SO. Tevens worden er in de meeste verbanden in principe TLV's afgegeven met categorie 1. Alleen met zeer uitgebreide onderbouwingen kan daarop een uitzondering worden gemaakt. Dit leidt bij SSOE tot een gemiddeld lagere bekostiging per leerling, grotere klassen en verhoging van de werkdruk.

Onderwijssoort	Teldatum 01-10-2015	Teldatum 01-02-2016	Teldatum 01-10-2016	Teldatum 01-02-2017	Teldatum 01-10-2017	DUO 01-10-2017	Teldatum 01-02-2018	Teldatum 01- 10-2018	DUO 1-10-2018
VSO CAT 1	115	113	114	109	88	89	88	93	
VSO CAT 2			5	5	15	15	16	11	
VSO CAT 3	10	9						1	
*'onbekostigd'			2	2	1	1			
Geen TLV, bek SWV - 18+								1	
Geen TLV, gespr. Lopen								1	

Tabel 2, aan TLV per cat van een SWV VO.

Tabel 2 laat duidelijk zien dat leerlingen met categorie 3 bekostiging verdwenen zijn, in plaats daarvan wordt maximaal categorie 2 afgegeven. Ook komt het steeds vaker voor dat onze leerlingen 18 jaar worden, geen TLV meer krijgen, maar ook nog niet van school kunnen wegens het nog ontbreken van een uitstroombestemming. Daarmee worden het zgn. onbekostigde leerlingen. Een zeer onwenselijke ontwikkeling die niet in belang is van de leerlingen, leraren, de maatschappij en het onderwijs en alleen een financiële reden hebben.

Expertisebehoud

SSOE blijft echter inzetten om de specialistische expertise voor de regio inzetbaar te houden en investeert in scholing, ontwikkeling van medewerkers in de Externe dienst, maar moet tegelijk de opbrengsten in lijn brengen met de kosten. Vanaf schooljaar 2017-2018 zien we dat de omzet en kosten van de ED in evenwicht zijn. In heel 2018 zien we voor het eerst sinds 2014 dat de Externe dienst kostendekkend is. Dit komt vooral doordat de medewerkers uitstekend hebben gepresteerd en omdat we mede daardoor de vraag weer zien toenemen. Voor 2018-2019 ziet dit er op basis van de

reeds afgesproken arrangementen ook goed uit. We zetten derhalve in op een verdere professionalisering van onze medewerkers en de Externe Dienstverlening, op een betere acquisitie en op een uitbouw van de flexibele inzet. Een vaste kern van medewerkers met een groot scala aan deskundigheid is ter beschikking, aangevuld met een schil van expertise die we kunnen in huren gebaseerd op de vraag die de klanten stellen. In 2018 was dit het speerpunt voor de Externe dienst en dat is succesvol verlopen. Dit blijkt ook uit het feit dat ons werkgebied zich voor aan het uitbreiden is, richting Noord Limburg, maar zelfs tot in België worden onze experts ingehuurd. Onze lange adem lijkt vruchten af te werpen. SSOE heeft een goede reputatie opgebouwd en wil deze graag verder uitbouwen.

In de meeste samenwerkingsverbanden zien we een tendens naar meer vraag, maatwerk, passend arrangeren en meedenken. Daar zijn we uiteraard erg blij mee. SSOE maakt zich daar in de samenwerkingsverbanden ook hard voor. We blijven inzetten op preventie, maatwerk, passend arrangeren en vraag gestuurd werken. Ook terugplaatsen van leerlingen naar het regulier onderwijs maakt deel uit van ons actief beleid.

Leerlingenaantallen en leerlingstromen

Begin 2015 is er een meerjarenprognose opgesteld gebaseerd op de demografische gegevens van de hoofdgemeenten en de regio's in het voedingsgebied van de school. Tabel 3 geeft de leerlingprognose voor de komende drie jaar voor de drie cluster 3-scholen. In het voedingsgebied van SSOE zou er momenteel sprake moeten zijn van krimp in het SO. Over enkele jaren zou dit ook gaan optreden in het VSO. De actuele ontwikkelingen spreken de prognoses echter behoorlijk tegen. We zagen in 2017 al een groei van ongeveer 20 leerlingen (5%) in het SO, in 2018 is de groei 54 leerlingen (9,5%). Daarmee wijken de werkelijke leerlingenaantallen, bijna 15% af van de prognoses. Dat is op zijn minst een zorgelijke ontwikkeling te noemen.

Scholen	Aantal ingeschreven leerlingen		
	2017	2018	2019
A.v.Dijkschool	204	202	200
Mytyschool	156	153	150
Mgr. Bekkersschool	202	202	200
Totaal	562	557	550

Scholen	Aantal ingeschreven leerlingen			
	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018
A v Dijkschool	204	204	202	220
Mytyschool	174	156	157	167
MBS Eindhoven	204	202	222	248
Totaal	582	562	581	635

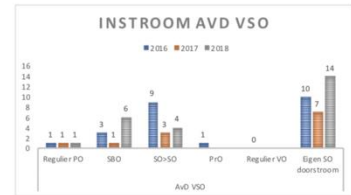
Tabel 3: prognoses leerlingen per school in 2017, 2018 en 2019.

Tabel 4: werkelijke aantallen leerlingen in 2014-2017

In 2018 hebben we een uitgebreide analyse gemaakt van de herkomst van onze leerlingen, om zo te kunnen kijken waar onze leerlingen vandaan komen. Het resultaat daarvan is weergegeven in het onderstaande overzicht.

School	Herkomst	2016	2017	2018
AvD VSO	Regulier PO	1	2	3
	SBO	4	2	3
	SO>SO	3	1	6
	Onderinstroom <8	5	10	13
	total	13	20	27

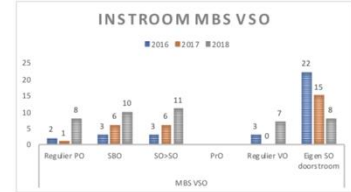
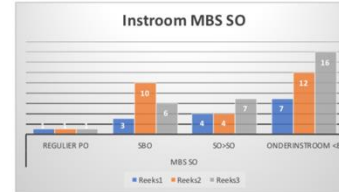
School	Herkomst	2016	2017	2018
AvD VSO	Regulier PO	1	1	1
	SBO	3	1	6
	SO>SO	9	3	4
	PrO	1		
	Regulier VO	0		
	Eigen SO doorstroom	10	7	14
		24	12	25

Opmerkingen: Totaal instroom stijgt, mn door SO>SO verwijzingen en onderinstroom
Directe verwijzing PO Minimaal
SBO leerlingen in VO plaatsen blijkt lastig.

School	Herkomst	2016	2017	2018
MBS SO	Regulier PO	1	1	1
	SBO	3	10	6
	SO>SO	4	4	7
	Onderinstroom <8	7	12	16

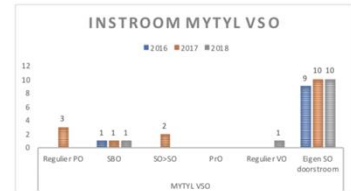
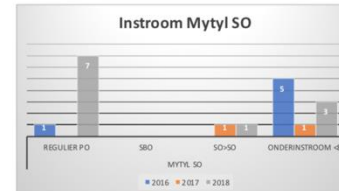
School	Herkomst	2016	2017	2018
MBS VSO	Regulier PO	2	1	8
	SBO	3	6	10
	SO>SO	3	6	11
	PrO			
	Regulier VO	3	0	7
	Eigen SO doorstroom	22	15	8
		33	28	44

Opmerkingen: Totaal instroom stijgt fors, mn door SBO>SO verwijzingen en onderinstroom
Directe verwijzing PO Minimaal
VSO: Eigen doorverwijzing daalt fors. Oorzaak wordt verder onderzocht

School	Herkomst	2016	2017	2018
MYTYL SO	Regulier PO	1		7
	SBO			
	SO>SO		1	1
	Onderinstroom <8	5	1	3
		6	2	11

School	Herkomst	2016	2017	2018
MYTYL VSO	Regulier PO		3	
	SBO	1	1	1
	SO>SO		2	
	PrO			
	Regulier VO			1
	Eigen SO doorstroom	9	10	10
		10	16	12

Opmerkingen: Opvallen veel PO verwijzingen in 2018. Eenmalig of trend?
Minder Onderinstroom, in 2017, kan daarmee samenhangen.

We kunnen op basis van bovenstaande overzichten een aantal conclusies trekken:

- De onderinstroom van jonge kinderen neemt toe.
- Een toenemend aantal leerlingen komt van een andere vorm van SO of SBO.
- Relatief weinig kinderen komen van een reguliere PO school, een toenemend aantal leerlingen uit het regulier PO of SBO onderwijs stromen in bij de overgang naar het V(S)O
- Op de ZML scholen is de trend duidelijker dan op de Mytylschool. We kunnen geen specifiek reden bedenken waarom er in 2018 ineens meer leerlingen uit het regulier onderwijs zijn ingestroomd.

Doordat een toenemend aantal leerlingen niet van een andere school komt, maar vanuit bijvoorbeeld een KDC rechtstreeks naar het Speciaal Onderwijs gaan, (onderinstroom) is deze instroom voor ons minder inzichtelijk. Immers, wij weten niet precies hoeveel kinderen in een KDC, toekomstige leerlingen voor onze scholen zijn. Dat hangt sterk af van de ontwikkeling van deze jonge kinderen. Wel zien we dat deze kinderen door de jeugdzorg, eerder naar onderwijs worden verwezen. Dat verklaart deels onze toenemende groei. Een prognose van deze leerlingaantallen is niet goed meer te geven. Tevens zien we een toenemende instroom van leerlingen die al op een andere vorm van specialistische onderwijs hebben gezeten en naar onze scholen doorstroomt. Deels is dit te verklaren uit onze goede reputatie, de kwaliteit van de scholen en de verbreding van de expertise die we hebben. Maar ook deze stromen zijn lastig te voorspellen.

Prognoses werden gemaakt op basis van demografische gegevens en historische verwijzingspercentages. In 2018 bleken de werkelijke cijfers voor alle scholen tussen de 10% en 20%

af te wijken, zie tabel 4. De invloed van verwijzingsbeleid in het kader van de wet passend onderwijs en de jeugdwet wordt niet meegenomen in de prognoses terwijl dat juist de meest bepalende factoren zijn. Waar we in 2017 nog de verwachting hadden op maximaal 620 leerlingen uit te komen, zijn dat er dus 625 geworden. Door de late aanmelding van veel van deze leerlingen duurt het ruim een jaar voordat we ook de bijbehorende bekostiging gaan ontvangen. Met groei van deze omvang levert dat forse knelpunten op voor SSOE.

Alle samenwerkingsverbanden hebben in hun beleid opgenomen dat ze verwijzing naar het speciaal onderwijs zoveel mogelijk willen verminderen. In 2016 was dat zeer zichtbaar, zeker in het VSO. De realisatie vond echter vooral plaats door kunstmatige ingrepen, eerder is gememoreerd aan de 13- en 18-jarige maatregelen. In 2017 is deze daling geheel tot stilstand gekomen en zien we weer een forse groei. Uit bovenstaande blijkt duidelijk dat de ontwikkeling van de leerlingaantallen onvoorspelbaarder is geworden. SSOE verwacht overigens wel dat de groei wat zal afvlakken. Voor 2019 wordt een minder grote groei verwacht. Er is in de meerjarenbegroting 2019-2023 echter rekening gehouden met meerdere scenario's waarbij het scenario met lichte groei / stabilisatie van leerlingaantallen leidend is.

Maatregelen van invloed op formatie

In 2016 en 2017 heeft SSOE, personeel moeten laten vertrekken. Dit was het gevolg van de terugloop van het aantal leerlingen in 2015 en 2016 en tegelijk de druk op onze bekostiging. Het aantal FTE liep in deze twee jaar terug van ruim 230 naar 195 FTE. Dit heeft SSOE veel moeite en geld gekost. De groei in 2017 en met name 2018 leidt ertoe dat we een aantal extra groepen hebben moeten formeren met daarbij extra personeel. Omdat de bekostiging van deze leerlingen voor het overgrote deel pas in 2019 effect gaat krijgen op de baten, (T-1 systematiek), betekent dit dat we de kosten van het extra personeel al wel in 2018 moeten dragen, maar de baten pas in 2019 gaan ontvangen. SSOE moet derhalve een fors, niet begroot, bedrag aan loonkosten voorfinancieren. We hebben in samenspraak met de GMR en de Raad van Toezicht afgesproken tot 203 FTE uit te breiden om de nieuwe leerlingen adequaat te kunnen opvangen. Dit kost SSOE in 2018, ca € 550.000.

Het is ons door goede personeelsbeleid, ondanks dreigende lerarentekorten in 2018 nog goed gelukt capabele medewerkers aan te trekken.

Cao PO 2018

In september 2018 is de nieuwe cao voor het PO van kracht geworden met voor alle leraren een forse loonsverhoging, van o.a. een hele salarisschaal, omhoog plus, 2,5% plus eenmalig 42% van een maandloon, plus € 750,-. Voor het overige personeel betrof het een eenmalige uitkering van € 750,-, plus structureel 2,5% verhoging. Het effect van deze nieuwe cao op de loonkosten van SSOE bedroeg in de maanden september tot en met december ca € 520.000,-. Daartegenover stond een vergoeding van het ministerie van € 385.000,-. De hoogte van de cao-loonstijging was voor SSOE derhalve veel hoger dan de dekking ervan. De nieuwe cao kostte SSOE in 2018 dus € 135.000. Deze was uiteraard niet begroot. Gesteld kan worden dat deze cao en de wijze waarop de baten worden gecompenseerd

bij SSOE leidt tot het verlies van ruim 2 FTE aan werkgelegenheid. Immers SSOE heeft 135.000 euro minder te besteden. De reden waarom de dekking niet afdoende was is onduidelijk, maar lijkt gelegen in het feit dat bij de berekening van de compensatie uitgegaan is van de situatie in het regulier PO. Daar is 80-90% van het personeel leraar, door de personele vergoeding voor leraren te verhogen met een aantal procenten zou dit genoeg moeten zijn voor de dekking van de gestegen loonkosten. In het SO is echter minder dan de helft van het personeel leraar. Omdat de structurele verhoging en de kosten van de 750 euro voor OOP onvoldoende in de compensatie zijn meegenomen, komen deze kosten voor rekening van het bestuur. Daarnaast is door het ministerie aangegeven dat de compensatie toegekend over het schooljaar 2017-2018 bedoeld is en gebruikt kan worden ter dekking van de kosten voortvloeiend uit deze cao 2018. SSOE heeft deze compensatie echter reeds meegenomen in de begroting over 2018 ter dekking van de daadwerkelijk hogere lasten uit het schooljaar 2017-2018 in het kalenderjaar 2018. Bovendien heeft het SO veel meer leraren in de hogere loonschalen vanwege de functiemix (14% LC). SSOE heeft deze zaak aangekaart bij OCW en de PO-Raad, maar helaas is het antwoord erop nooit gekomen.

5.2 Interne ontwikkelingen van invloed op personeel

De stichting wil juist in een periode van dreigende lerarentekorten en ondanks druk op de budgetten investeren in kwaliteit en professionaliteit van de medewerkers. Leerlingen worden complexer, zorg- en ondersteuningsvragen ingewikkelder. Dat vereist goed en deskundig personeel. Speerpunt in 2016 en 2017 waren scholingstrajecten Master SEN en verbetering van de kwaliteit van de ondersteuning. De meesten daarvan zijn in 2018 succesvol afgerond. Daarnaast zijn op de scholen veel activiteiten geweest in het kader van teamgerichte scholing met betrekking tot opbrengstgericht werken; en de ontwikkeling en implementatie van doorlopende leerlijnen.

In 2018 zijn aan 8 personeelsleden van SSOE in totaal 320 uur aan studieverlofuren toegekend vanuit de Lerarenbeurs en hun Studie Master SEN. SSOE heeft deze personeelsleden in de gelegenheid gesteld om in deze uren een studie te volgen en af te ronden. Zij hebben hun studie in 2018 afgerond. Op dit moment volgen nog een vijftal medewerkers van SSOE een masteropleiding. Het scholingsbudget van € 500 per FTE, is ruimschoots besteed. In 2018 is er ruim € 140.000 uitgegeven aan nascholingsactiviteiten.

Arbo en verzuim

Het Arbobeleid was gericht op het terugdringen en preventie van ziekteverzuim; speerpunt was het frequent verzuim en het voeren van verzuimgesprekken.

Het ziekteverzuimpercentage bij SSOE was op 31-12-2018 4,8 %. Dit is lager dan in 2017 en 2016 (resp. 5,4 en 6,2%). Het landelijk gemiddelde in het speciaal onderwijs over 2017 ligt op 7% (Bron [Vervangingsfonds](#)). Ook de gemiddelde verzuimduur nam af van 14 naar 11 dagen tegen gemiddeld 20 dagen in de sector. Dit is een zeer goede prestatie zeker in het licht van de personele bezetting bij

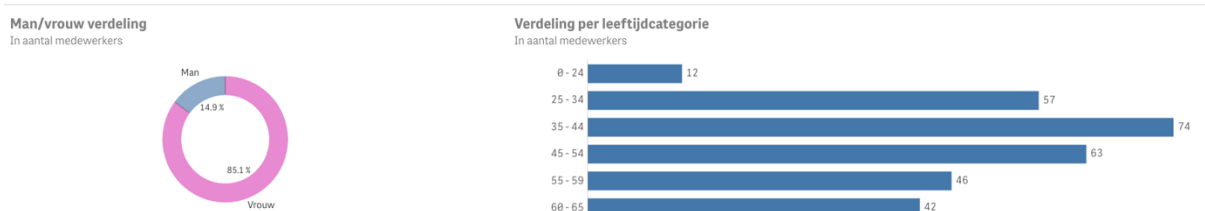
stijgende leerlingenaantallen. Er is per school / afdeling een plan van aanpak voor verzuimreductie en -beheersing opgesteld. Per 1-1-2016 is SSOE eigen risicodragers geworden voor de vervangingen. Het bestuur heeft een pool van eigen medewerkers samengesteld waarmee de vervangingen zijn voorzien. Elke school heeft personeel gekregen om het kortdurend verzuim op te kunnen vangen. Het langdurig verzuim (>14 dagen) wordt ingevuld vanuit de pool. Daarmee is geanticipeerd op de effecten van de Wet werk en zekerheid, waarmee het aantal invalcontracten nog maar zeer beperkt mag worden gegeven. Daar waar er jaarcontracten zijn, worden deze aan het eind van het jaar in principe beëindigd. Dan wordt bekeken, op basis van de dan geldende vervangingsbehoeften welke nieuwe contracten er kunnen worden aangegaan. Dat zal gezien alle ontwikkelingen afgewogen moeten gebeuren.

De kosten van de eigen pool worden in principe gedekt uit de bespaarde premie aan het vervangingsfonds en eventuele WAZO/UWV gelden in geval van vervanging bij een zwangerschapsverlof. De pool van SSOE was in 2018 gemiddeld ca. 6 – 8 FTE in omvang.

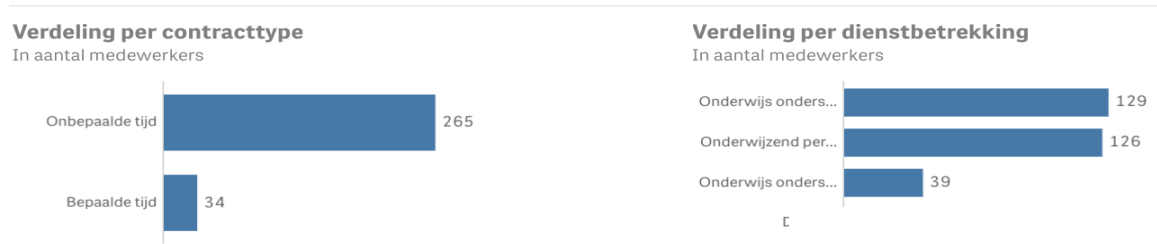
Personele bezetting

Op 31 december 2015 had SSOE in totaal 230 FTE in dienst. Op 1-1-2018 waren dat er 194,4 en op 31-12-2018 was dat 203,4 FTE (295 medewerkers) De eerder gememoreerde groei van het aantal leerlingen is hier de oorzaak van. Er zijn personeelsleden benoemd in vast en of tijdelijk dienstverband in de functies Directie (DIR), Onderwijzend Personeel (OP) en Onderwijsondersteunend Personeel (OOP) met en zonder behandeltaken. Tevens is er ca. 5 FTE personeel dat via de ED met een langlopend detachingscontract aan een aantal samenwerkingsverbanden wordt uitgeleend. Dat is een gevolg van de wens om ook in de ED te werken met een flexibele schil. Hiervoor ontvangen we uiteraard een passende vergoeding.

Figuur 1: Verdeling per leeftijdscategorie van personeel in vaste en tijdelijke dienst op 31-12-2018

Figuur 2: Verdeling personeelsleden in vaste en tijdelijke dienst naar OP, OOP met en zonder lestaken 31 december 2018

Uit bovenstaande figuren blijkt dat SSOE erin geslaagd is een flink deel van haar formatie flexibel te hebben gemaakt. Ruim 10% van het personeel heeft een tijdelijk contract. Het is onze ambitie om deze medewerkers aan ons te binden. Gezien de ontwikkelingen hebben we de medewerkers meer dan nodig in de toekomst. Onduidelijkheid over de koers van samenwerkingsverbanden, maar ook politieke discussies over Passend Onderwijs maken dat we ons voorzichtig moeten blijven opstellen.

Het gevoerde beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag

SSOE heeft in 2015-2017 noodgedwongen, veel personeel moeten laten vertrekken. Verreweg de meeste mensen hebben zelf ontslag genomen en hebben al dan niet met begeleiding een andere werkplek gevonden. Een klein aantal medewerkers is met een vaststellingsovereenkomst, met goedkeuring van de kantonrechter, UWV en Participatiefonds uit dienst gegaan. Volgens de regels wordt er na ontslag loopbaanbegeleiding aangeboden. Ook deze medewerkers hebben inmiddels grotendeels een nieuwe werkplek gevonden. In 2018 zijn twee medewerkers na 80-100% afkeuring uitgestroomd. Zij hebben een transitievergoeding ontvangen. SSOE kent geen eigen wachtgelders.

Inzet werkdrukgeden

In 2018 is de eerste tranche van de werkdrukmiddelen door het ministerie ter beschikking gekomen. De inzet van deze middelen, (voor SSOE tussen de 30.000 en 35.000 per school, per schooljaar) is geheel in overeenstemming met de bedoeling van de maatregel uitgevoerd. De middelen zijn voor 100% toebedeeld aan de scholen, die in overleg met het personeel en na instemming van de P-MR voor een schoolspecifieke invulling hebben gekozen.

In 2018 is het gehele bedrag besteed aan extra personele inzet, waarbij de ene school koos voor inzet van een extra leraar, de andere school het zocht in inzet van assistentie of uitbreiding van de vakleerkracht. Er is op alle scholen goed nagedacht over de taakinfilling van deze medewerkers, zodat de werkdruk ook echt omlaag zou gaan. We hebben per 1-8-2018 het personeel aangesteld op deze werkdrukmiddelen. Intern hebben we afgesproken de gekozen inzet te evalueren en zo nodig bij te stellen bij de start van schooljaar 2019-2020. De praktijk van alle dag is immers weerbarstig en helaas worden deze mensen, die specifieke taken hadden, soms ingezet in klassen waar de leraar korte of langere tijd afwezig is. Het primair proces gaat immers voor. Er zijn derhalve extra handen in

de school, maar het leidt nog niet altijd tot directe verlaging van de werkdruk. Tegelijk is de maatregel nog nieuw, dus heeft het even tijd nodig tot het vinden van de juiste invulling. In tabel 7 is het budget, de gekozen inzet en het proces op hoofdlijnen verantwoord

School	Budget in €	Inzet	Proces	Instemming MR
14VL	31.421	0,5 FTE leraar extra om de zogenaamde Uit De Klas Dagen te faciliteren	Werkdrukmiddelen WTF 0,5 zijn door PMR besproken met het team. Dit heeft geleid tot een brainstormsessie waarvan verslag is gedaan aan hele team. De PMR heeft de diverse suggesties vanuit brainstorm voorgelegd aan het team en het team heeft hierover gestemd.	ja
16SO	24.421	Inzet vakleraar muziek in alle groepen, 0,4 FTE leraar	MT heeft voorstel gedaan aan MR om muzieklessen in te voeren van deze gelden. Concreet betekende dat vakleraar de muzieklessen ging geven. MR heeft binnen school mondeling gepeild, MT heeft het op vergadering besproken; werd goed op gereageerd. Dus; met instemming MR. Medewerkers zijn blij dat we, na een jaar afwezigheid, weer muzieklessen kunnen geven. Dit biedt enige werkdrukverlichting én leerlingen (wordt zeker zo belangrijk gevonden) krijgen weer muziekles van een vakdocent.	ja
19HT	34.452	Inzet Vakleraar Gymnastiek zodat de leraar in dat uur extra tijd heeft, deels ook uit eigen formatie, ca. € 6500 ingezet uit deze middelen, en inzet 0,4 FTE extra klassenassistentie (€ 16.000) Resterende € 12.500, ca. 1 dag per week extra formatie leraar, om uit de klas-dagen te kunnen realiseren.	Voorstellen zijn door MT met de MR besproken en verkend en de keuze is gezamenlijk gemaakt	ja

Tabel 7. Inzet middelen verlaging werkdruk

5.3 Onderwijsgegevens uitstroom

Kwantitatieve informatie

Het behoeft weinig voorstellingsvermogen dat door de geschetste daling van de formatie, en de recente groei van het aantal leerlingen, de klassengrootte en de werkdruk toeneemt. De bekostiging voor de nieuwe leerlingen ontvangen we weliswaar deels via de groeiregelingen van samenwerkingsverbanden, maar omdat veel leerlingen pas na de groeitelling van februari instromen,

grotendeels pas vanaf augustus 2019. In deze paragraaf gaan we nader in op de uitstroom van de leerlingen.

Uitstroomgegevens leerlingen

We slagen er net als andere jaren goed in om voor de uitstromende leerlingen een passende plek te vinden, daarmee geven we inhoud en uitvoering aan onze missie. De druk van samenwerkingsverbanden om leerlingen op 18-jarige leeftijd te laten uitstromen is niet helpend, en maakt dat wij dit jaar, ondanks het aflopen van de TLV een aantal leerlingen onderwijs zijn blijven bieden. Deze leerlingen zijn allemaal binnen een jaar na afloop TLV uitgestroomd. Het gesprek met SWV-en VO blijft hierover gaande, maar tot oplossing heeft het nog niet geleid. In Tabel 5 is de totale uitstroom SO en VSO weergegeven op SSOE niveau, Tabel 6 geeft een weergave per school aan.

Tabel 5. uitstroom totaal SSOE

De uitstroomgegevens gedurende het schooljaar zijn opgenomen in Tabel 5. In deze tabel zitten alle leerlingen verwerkt die langer dan 6 weken op een van onze school verbleven.			
Uitstroomgegevens schooljaar 2017-2018			
Totaal SO		Totaal VSO	
speciaal onderwijs (so)	5	arbeidsmatige dagbesteding	13
thuiszitter met leerplichtontheffing	1	beschut werk / beschermde werkomgeving	15
praktijkonderwijs (pro)	1	onbekend	1
vso dagbesteding belevingsgericht	5	niet arbeidsmatige dagbesteding	1
vso dagbesteding activerend	9	praktijkonderwijs (pro)	1
vso dagbesteding arbeidsmatig	16	reguliere arbeidsplaats al dan niet met een subsidie	8
vso arbeid / praktijkgericht	8	middelbaar beroepsonderwijs niveau 1	2
vso vmbo bbl + kbl	4	middelbaar beroepsonderwijs niveau 2 (mbo bol/bbl/ leer- werktraject, entree en atc)	1
vso vmbo gl + tl	2	middelbaar beroepsonderwijs niveau 3 & 4 (mbo bol/ bbl/ leer-werktraject en atc)	5
regulier basisonderwijs (ba/bao)	1	thuiszitter, niet meer leerplichtig	2
vmbo bbl + kbl	1	dagbesteding activerend	11
buitenland	4	vso dagbesteding arbeidsmatig	4
		dagbesteding belevingsgericht	5
		zorg / behandeling zonder onderwijs	2
		vso arbeid / praktijkgericht onderwijs	5
		vavo	1
		vrijwilligerswerk	1
Totaal SO	57	Totaal VSO	78

Tabel 6. Uitstroom per school.

Antoon van Dijkschool SO		Antoon van Dijkschool	
speciaal onderwijs (so)	1	vso dagbesteding arbeidsmatig	1
vso dagbesteding arbeidsmatig	14	vso arbeid / praktijkgericht onderwijs	2
vso dagbesteding belevingsgericht	3	middelbaar beroepsonderwijs niveau 1	1
vso arbeid / praktijkgericht onderwijs	1	reguliere arbeidsplaats al dan niet met subsidie	6
praktijkonderwijs (pro)	1	beschut werk / beschermde werkomgeving	3
thuiszitter met leerplichtonthefing	1	dagbesteding activerend	5
		dagbesteding belevingsgericht	5
		arbeidsmatige dagbesteding	2
		zorg/behandeling zonder onderwijs	2
		onbekend	1
Totaal AvD SO	21	Totaal AvD VSO	28
MBS Eindhoven SO		MBS Eindhoven VSO	
speciaal onderwijs (so)	4	vso dagbesteding arbeidsmatig	2
vso dagbesteding arbeidsmatig	2	vso arbeid / praktijkgericht onderwijs	3
vso dagbesteding activerend	9	praktijkonderwijs (pro)	1
vso arbeid / praktijkgericht onderwijs	5	reguliere arbeidsplaats al dan niet met een subsidie	2
vmbo bbl + kbl	1	beschut werk/beschermde werkomgeving	12
buitenland	2	dagbesteding activerend	5
		arbeidsmatige dagbesteding	8
		niet arbeidsmatige dagbesteding	1
		vrijwilligerswerk	1
Totaal MBS SO	23	Totaal MBS VSO	35
Mytyschool Eindhoven SO		Mytyschool Eindhoven VSO	
vso dagbesteding belevingsgericht	2	vso dagbesteding arbeidsmatig	1
regulier basisonderwijs (ba / bao)	1	middelbaar beroepsonderwijs niveau 1	1
buitenland	2	middelbaar beroepsonderwijs niveau 2 (mbo bol/bbl/ leer- werktraject, entree en atc)	1
vso vmbo bbl + kbl	4	middelbaar beroepsonderwijs niveau 3 & 4 (mbo bol/ bbl/ leer-werktraject en atc)	5
vso vmbo gl + tl	2	dagbesteding activerend	1
vso arbeid / praktijkgericht onderwijs	2	arbeidsmatige dagbesteding	3
		thuiszitter, niet meer leerplichtig	2
		vavo	1
Totaal Mytyl SO	13	Totaal Mytyl VSO	15

Kwalitatieve informatie

In 2016 zijn op alle scholen schoolplannen voor 2016-2020 vastgesteld. In deze schoolplannen wordt rekening gehouden met Passend Onderwijs, de Wet Kwaliteit VSO en het Koersplan van SSOE. Het belangrijkste inhoudelijke speerpunt op alle scholen is de verdere implementatie van opbrengstgericht werken en versterken van het planmatig werken aan kwaliteit. In het Koersplan 2016 -2020 zijn de strategische keuzes vastgelegd. In 2018 zijn de jaarplannen geëvalueerd en bijgesteld waar nodig. Daaruit zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen. Het lukt scholen om de kwaliteit te verbeteren, Het bestuur valt onder het reguliere inspectietoezicht en uit de risicoanalyse van de inspectie zijn in 2018 geen risico's naar voren gekomen.

5.4 Ontwikkelingen als gevolg van interne en externe kwaliteitszorg

Onderwijs

De doelstelling voor alle scholen is uiteraard het verkrijgen dan wel behouden van tenminste het basisarrangement inspectietoezicht. Op alle scholen is aandacht voor opbrengstgericht werken, de verbetering van de ondersteuningsplannen en het ontwikkelperspectief voor de leerlingen. Elke school zal in haar eigen schoolplan de beleidskeuzes verder uitwerken. De Antoon van Dijkschool heeft in 2018 een verscherpt inspectie arrangement succesvol kunnen omzetten in een basisarrangement. De overige scholen hebben in 2018 geen kwaliteitsonderzoek van de onderwijsinspectie gehad. Wel zijn er een aantal themaonderzoeken geweest op gebied van leerplicht arbeidstoeleiding en EMB leerlingen. Die hebben niet geleid tot negatieve oordelen van inspectie. Wel was er sprake van een aantal kleine herstelopdrachten die in 2018 allemaal zijn afgerond.

Expertisecentrum

SSOE is een expertisecentrum. Centraal staat in de komende jaren het ontwikkelen en uitdragen en verkopen van deze expertise. Daartoe zullen we diverse activiteiten organiseren. Denk aan expertisemiddagen, themadagen, symposia, wetenschappelijk onderzoek etcetera. De afgelopen jaren hebben we maximaal ingezet om onze expertise te behouden en op constructieve wijze te vermarkten. Dat is succesvol gebleken. In 2018 is zoals eerder al gemeld onze ED in staat geweest veel trajecten en leerlingen te begeleiden tegen een kostendekkend tarief. Ook voor 2019 zijn de prognoses goed te noemen, gebaseerd op het aantal afgesloten arrangementen en doorlopende opdrachten. In 2020 loopt in diverse samenwerkingsverbanden de tripartiete overeenkomst af. We zijn nu al bezig met het maken van afspraken met partners voor na die tijd. Onze meerwaarde is inmiddels echter bewezen, in de meerjaren begrotingen van diverse samenwerkingsverbanden is de komende vier jaren geld gereserveerd voor inkoop van expertise en begeleiding en we hebben daarom vertrouwen in de toekomst.

Aspecten van eigen Kwaliteit

De kwaliteit van de scholen en de voortgang van de ontwikkeling wordt gemonitord door middel van periodieke managementrapportages. Tenminste drie keer per jaar is er naar aanleiding van een dergelijke managementrapportage (Marap) een overleg tussen bestuur en directie van de scholen. In 2018 is een start gemaakt met een systeem van interne audits, op basis van het nieuwe toezichtskader van de onderwijsinspectie. Naast de wettelijke verplichtingen en minimale inspectie-eisen hebben de scholen in 2018 de eigen schoolstandaarden en eigen kwaliteitsambities. Beschreven. Tijdens onze interne audits focussen we ons op wat we kunnen zien, horen en lezen ten aanzien van deze schoolstandaard. Bijvoorbeeld als het gaat om leerkrachtgedrag. Wat zien we een leraar doen, wat kan deze ons erover vertellen en waar kunnen we erover (laten) lezen. De uitkomsten van de audits zijn niet bedoeld als afreken- of beoordelingsinstrument. Het moet juist de professionele discussie verder voeden. Alle scholen hebben op dit terrein in 2018 goede stappen gezet.

5.5 Huisvesting

Eind 2016 betrokken we de nieuwbouw van de MBS. Ook het bestuurskantoor, de ICT dienst en het Autisme Steunpunt hebben daarin onderdak gekregen. Voor de overige gebouwen is het meerjarenonderhoudsplan actueel. De geplande interne verbouwing van de Antoon van Dijkschool is uitgesteld om prioriteit te geven aan de onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen in het kader van het zwakke arrangement. De scholen zijn onderhoudstechnisch in goede staat. De meerjarenonderhoudsvoorziening is op niveau. Het MJOP is actueel voor alle gebouwen. In 2018 is het perspectief van het MJOP herzien en op 20 jaren gezet. De nieuwbouw van de MBS is eind 2018 twee jaar in gebruik. We zien dat de investeringen in duurzaamheid renderen. De energielasten zijn gedaald van ruim 80.000 in de twee voormalige oude gebouwen, naar 38.000 euro per jaar in het

nieuwe gebouw. Doordat het bestuurskantoor geen externe huurlasten meer heeft wordt nog eens 60.000 euro per jaar bespaard op de huisvestingslasten. Daar staat een stijging van de dotatie aan de voorziening voor huisvesting van 35.000 euro tegenover. In 2018 is geen grootschalig onderhoud uitgevoerd, wel zijn de zaken conform MJOP uitgevoerd die noodzakelijk waren. Medio 2018 is met de accountant het gesprek gevoerd over de wijze van berekenen van de hoogte van de voorziening onderhoud. Voorgesteld werd om de zogenaamde componentmethode te gaan hanteren. Gezien de prioriteiten die er zijn is besloten dit in 2019 nader te onderzoeken en de onderbouwing van de voorziening voor 2018 en 2019 ongewijzigd te laten. Dit conform de door de Raad van de Jaarverslaggeving goedgekeurde tijdelijke aanpassing van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

5.6 ICT

In 2018 is een start gemaakt voor verdere inhoudelijke innovatie van ICT binnen het onderwijs. De scholen beraden zich voornamelijk of de huidige materialen 1 op 1 vervangen moeten worden of dat een andere inzet meer oplevert voor het onderwijs. Op administratief organisatorisch gebied zijn in 2018 meerdere activiteiten geweest. De implementatie van AFAS, de implementatie van de AVG en het meerjaren ICT-beleidsplan zijn gerealiseerd. In Q4 is de ICT bezig geweest de voorbereidingen te treffen voor de volledige uitrol van Windows10. De voorwaardelijke infrastructuur is gelegd en in 2018 is ook de Antoon van Dijkschool voorzien van glasvezelinternet en IP telefonie.

ICT & Onderwijstoepassingen

In 2018 zijn geen directe nieuwe onderwijsinhoudelijke projecten geweest. De ICT inspiratiedag in mei op de Mytyschool heeft wel geleid tot aanvragen voor het gebruik van bijvoorbeeld Virtual Reality in het bewegingsonderwijs en op het ATC is een Robotarm aangeschaft om leerlingen kennis te laten maken met deze nieuwe technologie. Binnen de scholen is de inrichting en het gebruik van het leerlingvolgsysteem verder ontwikkeld op het gebied van dossiervorming, oudercommunicatie en veiligheid in het kader van de AVG. De huidige technologische innovaties zijn verder geborgd binnen de scholen (21th Century Skills, Tabletonderwijs en digibord toepassingen)

Administratie & Organisatie

AFAS

Binnen AFAS zijn alle onderdelen ingericht, operationeel en gecommuniceerd met de medewerkers.

HRM gegevens inclusief salarisadministratie

Projecten en Urenregistratie

Selfservice onderdelen in AFAS Insite

AVG

Daarnaast heeft ICT zich beziggehouden met de implementatie van de AVG. Alle vereiste onderdelen zijn gerealiseerd en vastgelegd in een beheeromgeving. Het register datalekken is gerealiseerd en op een enkele applicatie na zijn alle verwerkersovereenkomsten afgesloten met ketenpartners (totaal 55

verwerkers). Het vastgestelde IBP plan (onderdeel van het ICT informatiebeleid) is ook opgenomen. Alle teams hebben 1 of meerdere bewustwordingssessies gehad en ook in 2019 zijn er nog een aantal bewustwordingssessies gepland. Voor de Externe Dienstverlening is een verwerkersovereenkomst, in het geval wanneer de ambulante begeleider, de verwerker zijn van gegevens is. Deze zal in Q1 van 2019 worden aangeboden aan alle besturen die diensten van ons afnemen.

In september 2018 is het meerjaren ICT beleidsplan vastgesteld en verder ingericht. De inzet van het ICT beleidsplan richt zich met name op een flexibele en efficiënt ingerichte ICT omgeving waarbinnen scholen samen met hun teams een stabiele basis hebben om verdere inhoudelijke ICT toepassingen te ontwikkelen. De uitbreiding van het TCO model (ICT als een Service) hebben voor scholen een zichtbaar voordeel namelijk:

- Duidelijk inzicht van de volledige ICT kosten en materialen op schoolniveau
- Eenvoudigere begrotingswijze voor scholen door middel van de ICT menu kaart waarmee ook 'Als dan..' situaties inzichtelijk worden gemaakt
- Correcte hantering van ICT afspraken en conventies
- De bovenschoolse ICT heeft verder een tweetal rollen voor verdere ontwikkeling namelijk:
- Faciliteren en ondersteunen van ICT toepassingen binnen de scholen.

Het inspireren en organiseren door ontwikkelingen te laten zien aan het onderwijs door middel van inspiratiedagen en bezoeken aan collega scholen en beurzen. (In Q2 van 2018 is al een ICT inspiratiedag georganiseerd

5.7 Overige aspecten van kwaliteitszorg

Er is SSOE breed een kwaliteitskader ontwikkeld met focus op planmatige kwaliteitszorg en planmatige leerlingenzorg. Jaarlijks wordt aandacht besteed aan leerling-informatie (in-, door- en uitstroomgegevens), trends, analyse en prognoses om hierop beleid te kunnen formuleren en beter te kunnen sturen. Het kwaliteitskader van SSOE kent een aantal ondersteunende systemen:

- Onderwijskundig: op stichtingsniveau is Parnassys verder geïmplementeerd; alle scholen werken met een leerlingvolgsysteem voor opbrengsten en sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen.
- Personeel: in het kader van de gesprekkencyclus wordt gewerkt met een digitaal gespreksdossier en bekwaamheidsdossier. (ddgc.nl) Met de implementatie van AFAS zijn alle overige personeelsadministratie zaken daarin ondergebracht. Denk aan de salarisadministratie, digitalisering van de personeelsdossiers, implementatie Wet verbetering Poortwachter, Verzuim en verlof en formatiebeheer.
- Financieel: Ook dit doen we sinds 1-1-2018 met behulp van Afas en Van Oers. Alle administratieve processen, interne beheersingsafspraken, procuratieschema's, bevoegdheden, budgethouders etc. zijn opnieuw bekeken, beschreven en geïmplementeerd middels AFAS. Na 1 jaar kunnen we constateren dat dit een goed verlopen proces is. We hebben actuele informatie, kunnen snel sturen. Vanwege de geringe omvang van de staforganisatie is het niet te voorkomen dat medewerkers soms dubbelrollen vervullen. Daarom is in alle gevallen waar medewerkers gegevens verwerken en ook goedkeuren, het vier-ogenprincipe ingebouwd, veelal in samenspraak met het administratiekantoor. Vanaf

augustus 2018 is ook de debiteuren- en crediteurenadministratie en de urenregistratie van de ED in AFAS verwerkt.

- Intern wordt gewerkt met maandelijkse managementrapportages op de belangrijkste beleidsdomeinen. Deze worden gedeeld met de RvT.
- Daarnaast werken we aan een intern systeem voor o.a. meldpunt eventuele datalekken en registratie van post, contractmanagement etc. Het is de bedoeling deze zaken in 2019 zoveel mogelijk met AFAS te gaan doen.

5.8 Samenwerkingspartners

SSOE hecht veel waarde aan een goede samenwerking met partners in onderwijs en zorg.

SSOE is lid van:

- Verus besturenorganisatie;
- De PO-Raad;
- VOS-ABB.

SSOE heeft een samenwerkingsovereenkomst met een aantal zorginstellingen (AWBZ) ten behoeve van het zorg-/onderwijsaanbod aan de leerlingen van:

- Blixembosch (Libragroep);
- LUNET-zorg;
- ORO.

SSOE heeft een samenwerking ten behoeve van integratieklas / medium-arrangement met:

- NOVALIS College Eindhoven (Blauwe Bloem-zmlk); in het kader hiervan heeft SSOE een nevenvestiging van de MBS gerealiseerd in het Novaliscollege.

SSOE heeft een Symbioseovereenkomst met het Stedelijk College Eindhoven voor het volgen van diverse lessen in het VO en examineringstrajecten. Ook is er een symbioseovereenkomst met de Taalbrug in het kader van het ArbeidsTransitieCentrum, waar leerlingen van beide partijen worden voorbereid op een plek op de arbeidsmarkt.

SSOE participeert in:

- LECSO (Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs); voor cluster 3 en 4-scholen;
- SWV (Samenwerkingsverband) Passend Onderwijs Helmond/Peelland PO;
- SWV Passend Onderwijs Helmond/Peelland VO;
- SWV Passend Onderwijs Eindhoven PO;
- SWV Passend Onderwijs VO Eindhoven/ De Kempen;
- SWV Passend Onderwijs PO De Kempen;
- SWV Passend Onderwijs Oss Uden Veghel PO;
- SWV Passend Onderwijs Oss Uden Veghel VO;

- SWV Passend Onderwijs Weert PO;
- SWV Passend Onderwijs Weert VO;
- LEA (Lokale Educatieve Agenda) Eindhoven 12- / 12+;
- Bestuurlijk Overleg Helmondse Scholen.

SSOE is aangesloten bij de volgende netwerken/ ketenzorg verbanden:

- SVA (Samenwerkingsverband Autisme) Zuid Oost Brabant in het regionaal Convenant Autisme;
- Netwerk arbeidstoeleiding VSO-PRO.

SSOE had in 2018 een dienstverleningsovereenkomst met:

- Arbo Unie (Bedrijfsgezondheidszorg);
- MEE; schoolmaatschappelijk werk MBS;
- Blixembosch (Libragroep); fysiotherapie / ergotherapie;
- ORO, naschoolseopvang, OZG+ project.

SSOE huurde in 2018 externe expertise in bij:

- Fontys OSO, scholingstrajecten en deskundigheidsbevordering;
- Crooijmans Communicatie, interne en externe communicatie;
- ACKNOWLEDGE; ICT Netwerk en Clouddiensten;
- Management Drives.

5.9 Governance ontwikkelingen. Interne beheersing en toezicht

In 2016 is onder leiding van een externe adviseur de visie op toezicht opnieuw gedefinieerd. Er is een toezichtskader opgesteld. In 2018 is dat kader niet veranderd. In hoofdstuk 4 in het bestuursverslag is het jaarverslag van de Raad van Toezicht opgenomen. Met de overgang naar ons nieuwe administratiekantoor en AFAS zijn alle processen, rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tegen het licht gehouden, taken en rollen herschikt en zijn de procedures beschreven en vastgelegd in workflows. Er is een procuratieschema opgesteld. Voor veel processen is het vier ogen principe ingericht. Dat houdt in dat er van meerdere personen goedkeuring nodig is voordat boekingen of betalingen die de grenzen van de procuratie overschrijden, worden uitgevoerd.

6 Overige activiteiten van de organisatie

6.1 Beleidsnota's

Voor verschillende beleidsterreinen van de stichting zijn beleidsnota's vastgesteld en/of geactualiseerd.

- Beleid rondom jubilea en gratificaties;
- Bestuursformatieplan 2018-2019 en meerjarenperspectief;
- Jaaragenda 2018-2019;
- Cafetariaregeling 2018;
- Mobiliteitsbeleid;
- Flankerend beleid 2018;
- Meerjaren scholingsbeleid.

6.2 Medezeggenschap

Het bestuursbeleid is vastgesteld met inachtneming van de bevoegdheden van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) dan wel de afzonderlijke medezeggenschapsraad (raden) van de school (resp. scholen).

De GMR vergaderde zes keer.

Behandeld zijn o.a.:

- Bestuursbegroting 2018;
- Bestuursformatieplan 2018-2019 (instemming PGMR);
- Vakantieregeling 2018-2019 (instemming OGMR);
- Regeling Mobiliteit (instemming PGMR);
- Cafetariaregeling (instemming PGMR);
- Flankerend beleid (instemming PGMR).

6.3 Klachtencommissie

Binnen de Stichting Speciaal Onderwijs & Expertisecentra is een klachtenregeling van kracht conform het model klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs van het VBKO d.d. maart 1998. Deze regeling voldoet aan de wettelijke eisen en is van toepassing wanneer men met zijn klacht niet ergens anders terecht kan. Er wordt binnen SSOE gewerkt met interne contactpersonen en externe vertrouwenspersonen. Door goede communicatie binnen de scholen is men gericht op het preventief signaleren van klachten. De stichting is aangesloten bij de landelijke commissie voor geschillen in het onderwijs. In 2018 zijn er geen klachten gemeld bij de externe vertrouwenspersonen, wel zijn er enkele vragen gesteld.

SSOE 2018		
Aard van klacht/vraag	Opvolging	Afloop
ICP vraagt om meedenken in complexe situatie m.b.t. leerling.	Tweemaal telefonisch overleg.	Naar tevredenheid van zowel leerling als ICP.
Ouder vraagt om meedenken inzake een maatregel tegen leerling.	Verschillende malen telefonisch overleg.	Ouder voelt zich gesteund en kan verder.

6.4 Relevante interne en externe ontwikkelingen

SSOE heeft in 2018, net als in 2017, een financieel complex jaar achter de rug. De oorzaken zijn terug te voeren naar een twee hoofdredenen.

Onvoldoende compensatie van de baten nieuwe CAO

Eerder in dit verslag gaven we aan de extra baten ter compensatie van de forse loonstijging van leraren in de cao 2018-2019, lang niet kostendekkend blijken te zijn. SSOE draait daardoor voor € 135.000,- op voor de loonkostenstijging. De exacte reden is niet geheel duidelijk, maar het lijkt er sterk op dat bij berekening van de compensatie onvoldoende rekening is gehouden de personeelssamenstelling van het Speciaal Onderwijs.

Forse, niet voorspelde groei na 1 februari telling

SSOE is dit jaar geconfronteerd met een forse groei van het aantal leerlingen na de 1 februari telling. Dat betekent dat de bekostiging van deze groei pas gaat plaatsvinden na 1 augustus 2019. Een groei van bijna 60 leerlingen tussen 1 februari en de zomervakantie leidde ertoe dat we extra groepen moesten starten en ca. 8 FTE personeel hebben moeten aanstellen, waarvoor de loonkosten moeten worden voorgefinancierd. Dat kost SSOE in 2018 ruim een half miljoen euro, die pas weer na 2019 kunnen worden terugverdiend. Om precies die reden is er in de meerjarenbegroting tot 2023 een positief resultaat begroot van tussen de € 300.000 en € 500.000 per jaar. Dit is noodzakelijk om de voornaamste kengetallen als solvabiliteit en liquiditeit op het door ons gewenste niveau te krijgen.

Grip op uitgaven materieel

Al jaren is bekend dat de vergoeding voor materiële instandhouding (M.I.) tussen de 20 en 30% structureel te laag is (Berenschot, 2015). Ook bij SSOE is dit het geval. Ondanks dat we zeer strak monitoren op uitgaven, is er een overschrijding te zien op materiële posten, met name energie en schoonmaak. Als de baten voor M.I. op niveau zouden zijn, dus kostendekkend, zou SSOE ruim € 330.000 ruimte krijgen op de begroting, daarmee 5-6 FTE personeel kunnen aanstellen, werkdruk kunnen verlagen en de kwaliteit kunnen verbeteren. Er zijn signalen dat de minister een onderzoek zal starten naar deze materie, we verwachten niet direct dat dit gaat leiden tot afdoende compensatie.

Voor 2019 zullen we derhalve de grote posten schoonmaak, onderhoud en administratiekosten kritisch beschouwen en kijken waar er bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd.

Overige aspecten van invloed

In hoofdstuk 7 wordt nader in gegaan op de financiële resultaten en de kengetallen.

6.5 Risicoanalyse

De schets hierboven maakt duidelijk dat SSOE de afgelopen jaren in een moeilijke situatie heeft verkeerd. Recent is de risicoanalyse door het bestuur als volgt vastgesteld.

SSOE ziet voor de komende jaren diverse risico's. Dit zijn onder andere de risico's met betrekking tot interne processen en situaties aan de ene kant en aan de andere kant de externe ontwikkelingen. Op de eerste hebben we zelf veel invloed, op de externe ontwikkelingen veel minder. Dat maakt het anticiperen erop nog belangrijker.

1. Door de geringe omvang van de organisatie zijn sleutelposities niet dubbel bezet.

Kans: klein, Impact groot. Maatregelen: Door een totale reset van de administratieve organisatie en interne beheersingsprocedures, de invoering van AFAS en de keuze van een nieuw AK hebben we alle processen nu goed in beeld en zijn voor sleutelrollen back-up procedures ingericht.

2. Een verdere daling van de afname van ambulante begeleiding en de bereidheid vanuit het regulier PO en VO om deze dienstverlening af te nemen bij SSOE;

Risico: kans midden, impact midden: Beleid: inzet op flexibilisering personeel in de ED is succesvol gebleken. We houden de dienst in stand en brengen de omvang jaarlijks in lijn met de omzet. Tevens wordt ingezet op de inzetbaarheid van de medewerkers en op versterking van hun competenties op het meer commerciële terrein. Daartoe is een traject van scholing en begeleiding ingezet en succesvol gebleken. De gemiddelde declarabiliteit van ED medewerkers is gestegen van 50% naar bijna 75%.

3. De ontwikkelingen met betrekking tot de decentralisatie van het buitenonderhoud van de gebouwen vanuit de gemeenten. Met name de kosten voor onderhoud met een meerjarig karakter op onderdelen van gebouwen dat niet direct zichtbaar is in relatie tot de zogenaamde koude overdracht van de gebouwen vanuit de gemeenten;

Risico: kans laag, impact laag: Beleid: MJOP actueel houden en jaarlijks actief preventief onderhoud plegen. MJOP vaststellen op basis van 20 jaar, de huidige onderhoudssituatie van de gebouwen is goed te noemen. De voorziening onderhoud is op niveau.

4. De ontwikkelingen in de nieuwe CAO PO. Het hoger worden van de lasten door o.a. invoering van de nieuwe CAO PO, de premieontwikkelingen van het ABP Pensioenfonds en het nog niet kunnen overzien hoeveel kosten dit met zich mee gaat brengen.

5. Ontwikkelingen op het gebied van de hogere duurzame inzetbaarheid, hogere werkgeverspremies en onvoldoende dekking hiervoor vanuit het Ministerie onder andere vanuit de GPL;

Risico: kans midden, impact midden. Beleid: ruimte in de formatie creëren door de komende jaren te realiseren dat maximaal 85% van de totale baten uit loonkosten bestaan. Hiermee wordt wat lucht in het systeem gebracht dat het mogelijk maakt om knelpunten tijdelijk op te lossen.

6. Door de toegenomen onvoorspelbaarheid is een meer flexibele organisatie nodig. Een onderdeel daarvan is dat SSOE streeft naar een flexibel deel in de formatie. We willen graag 5% personeel met een tijdelijk dienstverband. Daarmee kan SSOE niet altijd zekerheid bieden aan personeel naar de toekomst. Dit maakt dat potentiële medewerkers kiezen voor een andere werkgever in de regio als deze meer zekerheid kan of wil bieden. SSOE heeft moeite om goed personeel te vinden.

Risico: midden, impact, midden. Beleid. SSOE wil een goed werkgever zijn. Onze leerlingen zijn gebaat bij vaste mensen voor de klas. De organisatie is gebaat bij een zeker mate van flexibiliteit. We streven ernaar om medewerkers in ieder geval een jaarcontract met een uitzicht te bieden. Bij gelijkblijvende omstandigheden kunnen deze mensen dan of een tweede jaarcontract of een vaste aanstelling krijgen.

6.6 Toekomst: waar staat SSOE in 2020-2025

Uit bovenstaande is genoegzaam duidelijk geworden dat SSOE, meer in het algemeen ook de hele sector Speciaal Onderwijs nog steeds in een complex speelveld opereert. Dat geldt in ieder geval voor gebieden waar een vereveningsopdracht is. Doorgaan op dezelfde weg is geen optie.

Allereerst is ingezet om SSOE financieel op orde te laten komen Met de begroting 2019-2023 laten we zien dat de toekomst, mede door de groei er beter uitziet dan enkel jaren geleden.

Allereerst het behoud en de uitbouw van onze expertise. Het lukt ons steeds beter, duidelijk te maken wat het speciale is aan ons onderwijs. Scholen, leerkrachten, maar ook ouders moeten altijd een beroep op ons kunnen doen. Duidelijk blijkt dat onze meerwaarde groot is op dit vlak. Scholen kiezen er nu regelmatig voor om onze expertise wel in te zetten, maar in veel gevallen gebeurt dat nog te laat. Daardoor zien we het aantal verwijzing fors stijgen. SSOE gelooft dat er veel rendement en effect te behalen is door onze expertise in een veel eerder stadium in te zetten. Dat willen we realiseren door inzet van goede medewerkers die de meerwaarde bewijzen en maatwerk dienstverlening.

Onderzoek onder onze klanten wijst uit dat er zeker mogelijkheden blijven voor de dienstverlening van SSOE. Ook voor SSOE is een goede externe dienst belangrijk, voor de verbinding met partners om ons heen. Onderwijsinhoudelijk vinden we dit zeer wenselijk omdat daarmee veel specialistische kennis en ervaring blijft behouden voor het reguliere onderwijs.

Verder is het van belang voor onze continuïteit dat de leerlingaantallen niet veel fluctueren of teruglopen. Passend Onderwijs en regulier onderwijs hebben een belang of zelfs expliciet doel om het aantal leerlingen in SO te laten krimpen. Tegelijk wordt van ons verwacht dat we het dekkend aanbod in stand houden. Daar zijn alle besturen en samenwerkingsverbanden verantwoordelijk voor. Maar duidelijk is dat als we allemaal verantwoordelijk zijn, er tegelijk niemand is die de verantwoording neemt (Ryan & Walsh, 2003). We zullen zelf dus moeten zorgen dat we er over enkele jaren nog zijn. Ondanks alle plannen van samenwerkingsverbanden zien we vooralsnog een behoorlijke groei van het (V)SO. Dat is reden voor verder onderzoek. We zien dat dit in diverse SWV-en in 2018 op gang gekomen is. Dat is een omslag waar we tevreden over kunnen zijn. Het knelpunt is niet dat er te veel leerlingen naar het (V)SO gaan, het probleem is dat er nog steeds te weinig in het regulier onderwijs een passende ondersteuning krijgen. Daarop moet dus worden ingezet. Daar kan onze Externe Dienstverlening een grote rol in spelen.

Verbreiding van de doelgroep

Met het verdwijnen van de cluster grenzen openen zich kansen om ook andere doelgroepen aan te trekken. Hiertoe zijn wij in goed overleg met de overige schoolbesturen voor SO en regulier onderwijs. We richten ons daarbij vooral op leerlingen waarvoor binnen de samenwerkingsverbanden nog geen goed aanbod bestaat. Denk aan jonge Ernstig Meervoudig Beperkte (EMB)leerlingen. Ouders van deze categorie leerlingen kregen veelal vrijstelling van de leerplicht en houden hun kinderen onder de zorg van bijvoorbeeld een MKD. Om deze doelgroep aan te trekken zijn we inmiddels met de zorgpartners en samenwerkingsverbanden in overleg getreden. Deze leerlingen hebben recht op onderwijs en veel van deze leerlingen kunnen in onze scholen prima terecht. Het betreft hier in onze regio een kleine 100 leerlingen in de leeftijd van 4-8 jaar. Voor samenwerkingsverbanden zal dit echter leiden tot meer leerlingen met een hoge bekostiging. Een andere doelgroep is die van de zeer moeilijk lerende kinderen met ernstige gedragsproblemen. Veel van deze leerlingen gaan buiten de grenzen van ons samenwerkingsverband naar school. We zijn gestart met het opvangen van deze doelgroep in pilotvorm, in samenwerking met onder andere het SWV Helmond Peelland PO en Eindhoven PO.

SSOE wil de komende twee jaar onderzoeken of het herschikken van onderdelen kan leiden tot kostenbesparingen, maar ook tot een betere bezetting. Nu hebben we nog een SO Mytyl en een SO ZML. We onderzoeken de mogelijkheid om daar één brede SO-voorziening voor Eindhoven van te maken. Eveneens kijken we hiernaar voor het VSO, dagbestedingsactiviteiten en arbeidstoeleiding. Dit doen we nu op meerdere locaties voor soms (te) kleine groepen leerlingen. We onderzoeken of dat niet beter kan worden samengevoegd en of we daarbij kunnen samenwerken met andere partijen op deze gebieden. Hierbij spelen uiteraard de collega SO-besturen en de samenwerkingsverbanden een rol. Als laatste willen we onderzoeken of we kunnen groeien naar een situatie waarin onze scholen 50 weken per jaar open zijn voor leerlingen. Al in vele wetenschappelijke onderzoeken, zelfs al uit de tweede helft vorige eeuw, is aangetoond, dat met name leerlingen met lagere IQ's soms wel 4-6

maanden leerrendement verliezen na 6 weken zomervakantie. Ouders en leerlingen zijn gebaat bij doorlopend aanbod, ritme en regelmaat. Hoe dit vorm moet gaan krijgen, is onderwerp van onderzoek dat in de tweede helft van 2018 is gestart. Voor resultaten van deze onderzoeken is tijd nodig en in dit bestuursverslag is nog niet aan te geven waar het toe gaat leiden.

Gelukkig lijkt met deze ontwikkelingen het dal achter ons te liggen. Als we er aan de ene kant in slagen de leerlingaantallen op peil te houden en aan de andere kant de administratieve organisatie en de interne beheersing op orde te houden en de kosten voor personeel in de hand te houden, is een goede relatie met de samenwerkingsverbanden een derde voorwaarde voor voortbestaan. Gelukkig is die relatie, op bestuursniveau goed te noemen. SSOE kent een lange historie, als het aan ons ligt ook nog een lange toekomst. 2018 is nog een jaar geworden met een tekort, 2019 en verder laten zwarte cijfers zien. Ook bij scenario's van verdere groei of krimp is dit het geval. SSOE, Samen maken we onderwijs passend! Daar koersen we op.

7 Financieel beleid

Bij SSOE maakt het financiële beleid integraal onderdeel uit van de besturing van de organisatie. Goed financieel beleid is voorwaardelijk en ondersteunend aan het primair onderwijsproces. Het gevoerde financieel beleid is zichtbaar bij de vormgeving van de planning- en controlecyclus en het verzorgen van managementinformatie. Per 1-1-2018 is SSOE overgegaan naar een andere dienstverlener op het gebied van de personele en financiële administratie en over te stappen naar een pakket (AFAS) waarbij SSOE zelf eigenaar is van de aan te leveren gegevens en de op te leveren managementinformatie. Beheersing op het gebied van de (met name personele) kosten is en blijft voor de komende jaren een belangrijk speerpunt.

De belangrijkste kaders voor het financieel beleid voor het boekjaar 2018 zijn vastgelegd in de begroting. Het bestuursformatieplan van 2017-2018 en 2018-2019 maakt hier een wezenlijk onderdeel van uit.

Het aantal leerlingen op 1 oktober vormt de grondslag voor de bekostiging. Eventueel kan door middel van een groeitelling aanvullende bekostiging worden toegekend als het aantal leerlingen van een school volgens daartoe vastgestelde normen is toegenomen. De ontwikkeling van de leerlingenaantallen is in de hoofdstukken hiervoor uitgebreid aan bod gekomen.

De daling van het leerlingaantal tussen 2014 en 2016 is het gevolg van de wetgeving in het kader van Passend Onderwijs.

Vanaf 2017 is weer een stijging in aantallen leerlingen te zien. Ook dit wordt weer veroorzaakt door het feit dat het gevoerde beleid sinds de invoering van de Wet Passend Onderwijs door de Samenwerkingsverbanden voor Primair en Voortgezet Onderwijs niet het gewenste effect heeft. Het lukt (nog) niet om meer leerlingen met een ondersteuningsbehoefte in het regulier onderwijs op te vangen. Deze stijging in leerlingaantallen zet in 2018 versterkt door.

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand de balans per 31-12-2018. De balans is een momentopname van de vermogensstructuur van een organisatie. Hierna volgt een overzicht van de financiële situatie op 31 december 2018 in vergelijking tot de situatie van het jaar daarvoor. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa	2.656.531	2.808.419	Eigen vermogen	2.766.089	3.564.038
Financiële vaste activa	-	-	Voorzieningen	1.172.196	1.047.519
Vorderingen	1.374.879	1.025.704	Kortlopende schulden	1.430.686	1.259.546
Liquide middelen	1.337.561	2.036.980			
Totaal activa	5.368.971	5.871.103	Totaal passiva	5.368.971	5.871.103

In bovenstaande balans is het negatieve resultaat reeds verwerkt als onttrekking aan het eigen vermogen.

Toelichting op de balans

Activa

Materiele vaste activa.

De op de balans opgenomen materiele vaste activa bestaan uit het bij SSOE aanwezige kantoor- en schoolmeubilair, ICT-middelen (hardware), onderwijskundige apparatuur, Onderwijsleerpakket en de investeringen in duurzaamheid in het getransformeerde gebouw van de MBS Eindhoven. Deze materiele vaste activa zijn opgenomen tegen aanschafwaarde verminderd met de vastgestelde afschrijvingen. In oktober 2016 is het getransformeerde gebouw van de MBS Eindhoven betrokken. De Gemeente Eindhoven heeft middelen beschikbaar gesteld in het kader van haar verantwoordelijkheid voor adequate huisvesting. SSOE heeft haar verantwoordelijkheid genomen door te investeren in duurzaamheid van het gebouw. Deze investeringen in duurzaamheid zijn opgenomen onder de materiele vaste activa en worden afgeschreven in 20 jaar.

De afname in materiele vaste activa met € 151.888,- is als volgt te verklaren.

In 2018 is € 182.371,- geïnvesteerd.

Gebouwen	€ -
Inventaris en apparatuur	€ 148.320,-
Overige Materiele activa (Onderwijsleerpakket)	€ 34.051,-

Er zijn geen bedrijfsmiddelen onttrokken of verkocht en is geen sprake van desinvesteringen.

Op de materiele vaste activa is overeenkomstig de in de grondslagen opgenomen toelichting afgeschreven. Deze afschrijvingen bedroegen in 2018 € 334.259,-.

Vorderingen

De vorderingen op de balansdatum hebben voornamelijk betrekking op de nog te ontvangen personele bekostiging van het ministerie voor een bedrag van € 772.174,-.

Daarnaast is een bedrag opgenomen aan debiteuren van € 514.088,- Dit betreft voornamelijk vorderingen op Samenwerkingsverbanden en schoolbesturen in het kader van de lopende verplichtingen en afspraken met betrekking tot de ambulante dienstverlening.

In het debiteurensaldo is tevens een vordering opgenomen op Vitus Zuid in verband met door SSOE betaalde gezamenlijke kosten op de transitieactiviteiten (ATC) van beide stichtingen.

Onder de Overige vorderingen is een bedrag opgenomen met betrekking tot een nog te declareren bedrag bij het UWV inzake de transitievergoedingen die zijn betaald in het kader van ontslag op basis van langdurige arbeidsongeschiktheid.

Ten opzicht van 2017 is het bedrag aan vorderingen op de balansdatum met € 349.175,- gestegen. Dit heeft met name te maken met de late beschikking van een Samenwerkingsverband met betrekking tot de afspraken voor ambulante begeleiding. De gelden bedoeld voor de periode augustus tot en met december 2018 zijn pas in januari 2019 ontvangen.

Daarnaast heeft de inrichting van de projectadministratie in AFAS tot gevolg dat opdrachten van de Externe Dienstverlening die voorheen pas aan het einde van het schooljaar werden gedeclareerd en gefactureerd nu door het schooljaar heen kunnen worden gefactureerd.

Liquide middelen

Als gevolg van het negatieve resultaat in 2018 en de stijging van de vorderingen op balansdatum is het totaal van de liquide middelen met € 699.419,- afgenomen.

Voor een specificatie van de mutatie in de liquide middelen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht in de Jaarrekening.

Er is in 2018 op meerdere momenten een liquiditeitsbegroting per maand opgesteld voor de periode tot en met het einde boekjaar 2019. Op basis van deze liquiditeitsbegroting kan worden gesteld dat SSOE aan haar financiële verplichtingen kan blijven voldoen.

Passiva

Eigen Vermogen

Op de balansdatum is het negatieve effect vanuit de Staat van Baten en Lasten reeds verwerkt als onttrekking aan het Eigen Vermogen.

Dit Eigen Vermogen is ten opzichte van 2017 met € 797.949,- afgenomen.

Voorzieningen

In 2018 is een afname van de personele verplichtingen zichtbaar. De kans dat personeel bij SSOE vertrekt, is aanzienlijk hoger dan in eerdere jaren was meegenomen bij de opbouw van de Voorziening voor Jubilea. Dit afgezet ten opzichte van een duidelijk kleiner personeelsbestand heeft

naast de reguliere onttrekking aan deze voorziening in het kader van jubilea geleid tot een vrijval in de personele voorziening van € 57.340,-.

Er is ten behoeve van alle schoolgebouwen binnen de stichting een bedrag van € 275.000,- gedoteerd aan de voorziening voor groot onderhoud en een bedrag van € 89.854 daadwerkelijk besteed ten laste van deze voorziening.

Kortlopende schulden

Bij deze kortlopende schulden zijn voornamelijk de posten opgenomen met betrekking tot Belastingen en premies alsmede de schulden inzake van pensioenen. Door een kleine stijging van het personeelsbestand en een aanzienlijke stijging van de loonkosten door de cao-ontwikkelingen in 2018 en de daarmee gepaard gaande lasten zijn de schulden ten opzichte van 2017 met betrekking tot deze schulden gestegen met € 69.056,-.

Ten opzichte van 2017 is het crediteurensaldo met € 218.330,- toegenomen, het saldo "overlopende passiva is daar tegen over met € 75.225,- gedaald.

Per 1-1-2018 is SSOE overgestapt naar een ander administratiekantoor en wordt gebruik gemaakt van AFAS voor de verwerking van de salarissen en het voeren van de financiële administratie. Door het gebruik van AFAS is er meer grip gekomen op de verschillende kosten. Om zo zuiver mogelijk in 2018 te starten, zijn in 2017 de meeste openstaande rekeningen voor dat jaar ook daadwerkelijk in de laatste week van 2017 betaald. In 2017 zijn ook de niet verlopen verplichtingen betaalbaar gesteld. Deze actie heeft eind 2018 niet plaatsgevonden waardoor het crediteurensaldo bestaat uit verplichtingen die op de balansdatum in 2018 nog niet waren verlopen.

Analyse van het resultaat

Voor 2018 is door het Bestuur en de RvT een sluitende Begroting vastgesteld en goedgekeurd.

Het negatief resultaat over het boekjaar 2018 bedraagt € 797.949,-

Het negatief resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 875.023,-.

In de navolgende paragraaf is een vergelijking en een specificatie van de belangrijkste verschillen opgenomen.

Analyse realisatie huidig jaar 2018 versus realisatie voorgaand jaar 2017 en realisatie huidig jaar 2018 versus Begroting 2018

Onderstaand een vergelijking van de staat van baten en lasten op basis van gerealiseerde en begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 en gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2017.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil Begroting Realisatie 2018	Realisatie 2017	Vershil Realisatie 2017/ 2018
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	13.369.459	12.654.848	714.611	12.854.797	514.662
Overige overheidsbijdragen	146.244	179.600	-/- 33.356	115.729	30.515
Overige baten	965.674	825.000	140.674	1.114.624	-/- 148.950
Totaal baten	14.481.377	13.659.448	821.929	14.085.150	396.227
Lasten					
Personele lasten	12.970.968	11.805.179	1.165.789	12.723.840	247.128
Afschrijvingen	334.259	345.621	-/- 11.362	367.138	-32.879
Huisvestingslasten	1.006.237	848.620	157.617	927.939	78.298
Overige instellingslasten	968.982	664.545	304.437	948.351	20.631
Totaal lasten	15.280.446	13.663.965	1.616.481	14.967.268	313.178
Saldo baten en lasten	-/- 799.069	-/-4.517	-/- 794.552	-/- 882.118	83.049
Financiële baten en lasten	1.120	5.000	-/- 3.880	7.095	-5.975
Nettoresultaat	-/- 797.949	483	-/- 798.432	-/- 875.023	77.074

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Het resultaat 2018 wijkt € 797.949,- negatief af van de begroting 2018.

In de onderstaande analyse wordt hier verder op ingegaan.

Baten (meer baten)

- Rijksbijdragen OC&W € 714.662,-
Hogere Lumpsumbekostiging (€ 340.000,-) als gevolg van aanpassing in de
bekostiging 2017-2018, deze waren voor €200.000 reeds meegenomen
in de begroting € 140.000

Hogere Lumpsumbekostiging als gevolg van de Aanpassing in de bekostiging 2018-2019 als gevolg van de maatregelen cao PO 2018 € 245.000,-

Groeibekostiging vanuit Samenwerkingsverbanden op basis van de toename van leerlingen periode oktober 2017 – februari 2018 (daarna zijn de leerlingaantallen nog verder gestegen en is SSOE genoodzaakt de extra bezetting van de extra groepen voor te financieren tot augustus 2019). Groei was voor een bedrag van € 165.000,- voorzien.

Van de samenwerkingsverbanden is meer bekostiging ontvangen € 272.000,-

Extra Werkdruk middelen 2018 € 37.655,-

- Overige overheidsbijdragen -/- € 33.356,-
Door het verkeerd verwerken in 2017 van de subsidie 17-18 voor de gymzaal in Helmond zijn de baten over 2018 niet juist gepresenteerd, deze zijn meegenomen in het resultaat van 2017. Dit leidt tot een afwijking in de baten over de periode januari tot en met juli 2018. Na het vaststellen van de begroting blijkt dat voor het schooljaar 18-19 en verder de ESF subsidies ten behoeve van de Arbeidstransitie zijn komen te vervallen. Een positieve afrekening over voorgaande jaren welke nog niet was meegenomen in de resultaten van voorgaande jaren verzacht het leed in 2018.
- Overige baten € 140.674,-
Dit betreft met name de baten van de door de Externe Dienstverlening/Autisme Steunpunt te realiseren dienstverlening welke niet reeds wordt bekostigd door het Samenwerkingsverband / Tripartite overeenkomsten, opbrengsten uit detacheringen en de huuropbrengsten.
- Belangrijkste positieve afwijkingen:
Saldo van begrote detacheringen € 47.000,-
Hogere baten verhuur lokalen € 29.000,-
Schenkeningen € 12.000,-
Niet begrote Ouderbijdragen / Overblijfgelden
(i.r.t. niet begrote uitgaven t.l.v. ouderbijdragen) € 26.000
Overige baten € 26.000,-

Lasten (meer lasten)

- Personele lasten € 1.165.789,-

In de salarisprognose 2018 is uitgegaan van de drastische daling in de personele inzet vanaf augustus 2017. Vanaf dat moment is het totaal aantal FTE, inclusief (ziekte)vervangings gemaximeerd op 195 FTE.

Belangrijkste positieve afwijkingen:

Vrijval Voorziening Jubilea n.a.v. een herziene berekening gebaseerd op aanzienlijke daling personele bezetting en verhoogde kans op vertrek bij SSOE als werkgever kan de omvang van de voorziening omlaag € 57.000,-

Opnemen van een vordering op het UWV houdende de maatregel transitievergoedingen bij ontslag bij langdurige arbeidsongeschiktheid vanaf 2020 € 50.000,-

Meer dekking Vervanging uit UWV WAZO (zwangerschap) € 66.000,-

Belangrijkste negatieve afwijkingen:

De lonen en salarissen wijken met € 1.065.566,- 9% af ten opzichte van de begroting.

Deze stijging van de personele lasten heeft diverse oorzaken:

Hogere personele inzet, ongeveer 10 FTE (OP en OOP) meer formatie over het jaar dan begroot. Als gevolg van de onverwachte extra groei van het leerlingenaantal.

Over geheel 2018 was een inzet van 195 begroot.

Begin 2017 waren dit nog 220 FTE en op in januari 2018 195 FTE.

Ingezet in 2018 is 205 FTE. € 550.000,-

Dit is inclusief de lasten van € 66.500,- voor het personeel (meegenomen in de inzet van 204 FTE) waarvoor via detacheringscontracten rechtstreeks dekking voor is gevonden.

Er is verder ingezet op reductie van personeel en een verschuiving van OOP naar OP door Flankerend beleid. Een beloning die wordt ingezet om vrijwillige vertrek uit de organisatie te bevorderen. Daarnaast zijn enkele transitie vergoedingen toegekend en uitbetaald.

Deze premies zijn in 2018 niet begroot en leidt tot extra kosten. € 100.000,-

In September 2018 is de nieuwe cao voor het Primair Onderwijs ingegaan.

De uitwerking van de cao leidt tot een aantal aanzienlijk hogere uitgaven, zoals;

- 2,5% loonstijging over de periode september – december 2018 € 100.000,-
- Eenmalige uitkering oktober 2018 voor het OP en OOP € 420.000,-

Hogere lasten voor Uitbesteding derden en deskundigenadvies:

Met name de externe inhuur via Uitzendorganisaties (o.a. Maandag en Randstad) en andere onderwijsorganisaties ten behoeve van de vervanging van diverse personeelsleden op scholen, het 2de en 3de fase traject implementatieproject met betrekking tot AFAS en inhuur van

communicatieadvies hebben geleid tot hogere lasten op deze post. € 50.000,-

Hogere lasten BGZ/Arbo € 20.000,-

Nascholing en Deskundigheidsbevordering € 51.000,-

Overige Personele lasten € 155.000,-

- Afschrijvingen (lagere lasten) -/- € 11.362,-
Voor 2018 is een investeringsbegroting opgesteld. Gezien de financiële situatie die is ontstaan in 2016 en 2017 en de noodzaak tot kostenreductie zijn een aantal (niet noodzakelijke) investeringen in 2018 uitgesteld. Dit leidt tot lagere afschrijvingslasten.
- Huisvestingslasten (hogere lasten) € 157.617,-
Afwijkingen vooral in het klein onderhoud. Ondanks de invoering van een storingsportal en het uit handen geven van het klein- en storingsonderhoud wordt deze post overschreden. De nieuwe apparatuur bij de MBS Eindhoven blijkt storingsgevoelig. Ook het opstellen van het MeerjarenOnderhoudsprogramma (MJOP) voor de zwembaden bij de Mytyschool en de Antoon van Dijkschool leiden tot aanzienlijk hogere lasten.
De kosten voor Energie en water vallen hoger uit dan begroot. Ondanks de zachte winter en warme zomer. Oorzaak moet voornamelijk worden gezocht in de hoge tarieven voor stadsverwarming bij de Antoon van Dijkschool en diverse kosten voor aansluitingen en meettarieven t.b.v. de zakelijke aansluitingen.
Extra schoonmaakwerkzaamheden aan diverse (sport) vloeren en de extra inzet van het schoonmaakbedrijf leiden tot slot tot hogere schoonmaaklasten.
- Overige Instellingslasten, deze zijn aanzienlijk hoger dan begoot € 304.437,-
Het blijkt lastig om de posten voor leermiddelen en de overige posten die te maken hebben met het op materieel vlak te laten draaien van een onderwijsinstelling, juist te begroten en deze kosten ook daadwerkelijk in de hand te houden. Hier is reeds met de inzet van AFAS en de nieuwe werkwijze Administratieve Organisatie en Interne Beheersing en de processen binnen SSOE vanaf 2018 een begin gemaakt dit beter in de hand te houden. In 2019 zal het inkoopbeleid worden herzien en zal het aantal inkoopmomenten worden teruggebracht.
Tevens is bekend dat de bekostiging voor de instandhouding van het onderwijs al jarenlang structureel te laag is (Berenschot, 2015). Dat dit een knelpunt is, wordt uit bovenstaande weer pijnlijk duidelijk.

Onder deze post zijn de kosten opgenomen voor deskundigenadvies. Met name de implementatie van AFAS (Fase 2 en 3), de verkenning op samenwerking in het onderwijs in de regio Eindhoven en de kosten van de scan ten behoeve van de juistheid van de premies in de sociale verzekeringen en belastingen leiden tot hogere lasten.

De kosten van de ICT licenties stijgen ieder jaar. De kosten van het beheer van het ICT park op afstand valt hoger uit dan van te voren voorzien.

Vanuit de historie bij de fusie met de Antoon van Dijkschool is gebleken dat de bankrekeningen en bijbehorende saldi in de administratie niet met elkaar in overeenstemming waren. Er heeft een opschoning van deze rekeningen plaatsgevonden. Extra lasten die hierdoor ontstonden zijn ten laste van 2018 gebracht.

Tot slot zijn vanuit de oplevering van het balansdossier uit 2017 vanuit Dyade een aantal posten opgenomen waarvan in 2018 is gebleken dat die door Dyade in de aanloop naar de overgang niet juist zijn verwerkt. Dit heeft geleid tot extra lasten. Ook deze posten zijn afgewikkeld en zijn de extra lasten ten laste van 2018 gebracht.

Het resultaat 2018 ten opzichte van de realisatie 2017 wijkt € 77.074,- positief af.

De per saldo hogere Rijksbaten worden veroorzaakt door de hogere Rijksbesteding van de scholen met groei van leerlingen ingezet in 2017.

De afwijking ten opzichte van 2017 van de Personele lasten vloeit met name voort uit de aanzienlijke reductie in personele bezetting gedurende 2017 en de hiermee gepaard gaande personele lasten. Daarnaast een stijging van de lasten door een extra toename van het personeel vanaf 2018 en de extra lasten (eenmalige uitkering) in 2018 met betrekking tot de cao 2018.

Voor 2018 is een investeringsbegroting opgesteld. Gezien de financiële situatie die is ontstaan in 2016 en 2017 en de noodzaak tot kostenreductie zijn een aantal (niet noodzakelijke) investeringen in 2018 uitgesteld. Dit leidt tot lagere afschrijvingslasten.

Er is in 2018 ingezet op de reductie van de Overige Instellingslasten enkele tegenvallende extra kosten hebben nog niet het gewenste resultaat op de vergelijkende cijfers.

In 2019 is ingezet op een verdere reductie van deze lasten.

Investerings en financieringsbeleid

Ondanks de tegenvallende resultaten uit 2016, 2017 en 2018 behoudt SSOE een liquiditeitspositie van waaruit investeringen gedurende het gehele jaar kunnen plaatsvinden en uit eigen middelen worden voldaan. Er hoeft geen beroep te worden gedaan op het aantrekken van vreemd vermogen. Vanuit de Rijksbesteding zijn er in 2018 investeringen gedaan in onder andere ICT, inventaris en apparatuur en leermiddelen. Grote investeringen zijn in 2018 niet gedaan. In 2016 zijn namelijk met de realisatie en inrichting van het getransformeerde gebouw van de MBS Eindhoven en de inrichting met nieuw meubilair van de MBS Eindhoven en de Mytyschool de grootste investeringen reeds achter de rug. In 2018 zijn alleen de noodzakelijke (vervangings)investeringen gedaan. Niet noodzakelijke investeringen zijn herzien, dan wel uitgesteld.

Treasuryverslag

De stichting hanteert het uniforme model van de Besturenraad. Dit is op 24 maart 2007 vastgesteld. In 2011 is deze aangepast aan de bestuursstructuur van SSOE en veranderde wet- en regelgeving. Op 30 juni 2011 is dit Treasurystatuut opnieuw vastgesteld. Vervolgens is dit statuut aangepast aan de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten van het Ministerie OCW uit 2016. Dit statuut is vastgesteld in de vergadering van de Raad van Toezicht d.d. 20 april 2017.

In dit statuut is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid dienen in te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

De stichting heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd. De vergoedingen op deposito's en de rentestanden op reguliere spaarrekeningen zijn dusdanig laag dat het geen enkele meerwaarde had om middelen die voor korte of langere termijn niet voor publieke taken worden aangewend, weg te zetten in deposito's. Rekening-courant rekeningen zijn ondergebracht bij de Rabobank. De voor de bedrijfsvoering niet onmiddellijk noodzakelijke liquide middelen zijn ondergebracht in aan de rekening courant gekoppelde spaarrekeningen. De tegoeden op deze rekeningen waren direct opeisbaar. De stichting heeft geen middelen uitstaan in risicovolle producten.

De stichting heeft geen middelen uitstaan in risicovolle producten. En er worden geen gelden belegd of beleend. Dit is gelijk de reden voor het ontbreken van een kasstroomprognose op de periode van 5 jaar. Voor een prognose op de liquide middelen over die periode wordt verwezen naar Hoofdstuk 9 Continuïteitsparagraaf. Deze bevat een meerjarenbalans waarin het verwachte verloop van de liquide middelen over de komende jaren is weergegeven.

De totale (saldo) financiële baten over 2018 bedroegen € 1.120,-.

Dat is € 5.975,- minder dan in 2017 en € 3.880,- minder dan voor het jaar 2018 geraamd.

Er heeft door de splitsing van de stichting in 2015 en de resultaten in 2016, 2017 en 2018 een aanzienlijke daling plaatsgevonden in de liquide middelen van de stichting.

Dit is reeds toegelicht bij de balanspost Liquide Middelen en gespecificeerd in het kasstroomoverzicht. Voor 2019 is het bedrag aan financiële baten wederom op een voorzichtig niveau begroot. Uitgaven ten laste van de liquide middelen ten behoeve van investeringen, realisatie van de huisvestingsplannen en de tegenvallende rentestanden zullen ook in 2019 leiden tot lage financiële baten.

8 SSOE in kengetallen

Financieel

De kengetallen zien er ondanks de daling van de liquiditeitsratio en het weerstandsvermogen positief uit. Ze blijven binnen de signaleringgrenzen. Met betrekking tot de solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit, huisvestingsratio en het weerstandsvermogen worden de onderstaande kengetallen vermeld en toegelicht.

De Onderwijsinspectie heeft indicatoren met betrekking tot de risicoanalyse vastgesteld. Deze worden eveneens vermeld.

Kengetal			Signaleringswaarde
	2018	2017	Onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,070	0,067	Groter dan 0,10
Liquiditeit (Current Ratio)	1,90	2,43	Kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	-0,056	-0,063	Kleiner dan -0,10
Solvabiliteit (definitie 2)	0,734	0,785	Kleiner dan 0,30
Weerstandsvermogen	0,193	0,255	Kleiner dan 0,05

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding aan tussen de lasten van huisvesting en de totale lasten (inclusief de financiële lasten).

De definitie van deze ratio is als volgt geformuleerd: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen op gebouwen en terreinen gedeeld door de som van de totale lasten (inclusief de financiële lasten).

Hierbij wordt door de Onderwijsinspectie een signaleringswaarde gehanteerd groter dan 0,10.

De Huisvestingsratio van SSOE is **0,070 (2018) 0,067 (2017)**

De huisvestingsratio is voor 2018 kleiner dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie en is ten opzichte van 2017 licht gestegen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen het eigen en vreemd vermogen aan en verschaft inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Hierbij wordt definitie 2 gehanteerd:

Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.

Hierbij wordt door de Onderwijsinspectie een signaleringswaarde gehanteerd kleiner dan 0,30.

De solvabiliteit voor SSOE is **0,73 (2018) 0,79 (2017)**

Dit geeft aan dat 73% van het totale vermogen uit Eigen Vermogen oftewel reserves en voorzieningen bestaat. Het houdt tevens in dat 27% van het totale vermogen wordt gefinancierd met vreemd vermogen.

De solvabiliteitspositie is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie en is ten opzichte van 2017 gedaald.

Liquiditeit (current ratio)

De current ratio is een maatstaf die aangeeft of de stichting in staat is om op korte termijn aan zijn betalingsverplichtingen te voldoen.

Definitie; dit is de verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

Hierbij wordt door de Onderwijsinspectie een signaleringswaarde gehanteerd kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio voor SSOE is **1,90 (2018) 2,43 (2017)**

De ratio geeft aan dat bij SSOE 1,90 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit kortlopende verplichtingen aan crediteuren, nog te betalen posten en overlopende passiva.

De Stichting heeft op 31 december 2018 de beschikking over € 1.337.561,- aan liquide middelen en heeft daarnaast € 1.374.879,- open staan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 1.430.686,-.

De liquiditeitspositie is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde. In vergelijking met 2017 is de liquiditeitspositie gedaald.

Er zijn geen voorzieningen waarmee in de bovenstaande berekening rekening had moeten worden gehouden.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

Definitie van Rentabiliteit; resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

De onderwijsinspectie hanteert hierbij een signaleringswaarde kleiner dan -0,10.

De rentabiliteit geeft de verhouding aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De rentabiliteit voor SSOE is -0,056 (2018) -0,063 (2017)

De Stichting heeft van de totale opbrengsten, te weten € 14.481.377,-, een resultaat behaald van -/- € 797.949,-. Dit houdt in dat er naast de inzet van elke euro die ontvangen en besteed wordt er € 0,05 wordt ingeteerd op de reserves.

De rentabiliteitspositie is voor 2018 hoger ten opzichte van de signaleringswaarde. In vergelijking met 2017 is de rentabiliteit gestegen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

De definitie van weerstandsvermogen; het Eigen Vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Het kengetal voor het weerstandsvermogen voor de stichting is 0,19 (2018) 0,25 (2017)

Bij toepassing en verankering van het risicomangement in de organisatie en het goed functioneren van de planning- en control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen. Het weerstandsvermogen is voor 2018 groter ten opzichte van de signaleringswaarde. In vergelijking tot 2017 is het weerstandsvermogen gedaald.

9 Continuïteitsparagraaf

A. Gegevensset

A 1.

Onderstaand wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor Stichting Speciaal Onderwijs & Expertisecentra in het jaar 2019 en verder. In het hoofdstuk 6 keken we reeds naar de toekomstige ontwikkelingen. Met behulp van de cijfers en toelichtingen daarop voor de Kengetallen, Balans, Staat van baten en lasten en Overige rapportages willen we een beeld geven over de continuïteit van deze stichting.

Voor deze Stichting is een meerjarenbegroting opgesteld voor de jaren 2019 tot en met 2023. Deze Begroting is in de vergadering van de Raad van Toezicht in december 2018 goedgekeurd.

In 2016 en de eerste helft van 2017 heeft SSOE een forse reorganisatie doorgemaakt. Het resultaat is dat SSOE sinds augustus 2017, de baten en lasten met elkaar in evenwicht heeft gebracht. Dit is echter nog een wankel evenwicht. Er is evenwicht, maar nog niet met de gewenste buffermarge. Zo hebben de groei van leerlingen in 2018 en de cao-maatregelen van 2018 dit evenwicht weten te verstoren. De buffermarge is nodig om dit soort verstoringen in de toekomst makkelijker het hoofd te bieden.

Begroten is een proces wat aan betrouwbaarheid wint, naar mate de voorspelbaarheid toeneemt. Juist de mate van voorspelbaarheid wordt de laatste jaren voor SSOE steeds kleiner. Niemand had kunnen voorzien dat er een dergelijke groei in het aantal leerlingen, na 1 juli 2017 zouden plaatsvinden. De groei in het aantal ingekochte uren sinds begin schooljaar 2017-2018 bij de ED was eveneens niet voorzien. Ook de effecten van de cao 2018 en de voor SSOE niet dekkende bekostiging in dat jaar was niet voorzien.

De groei van het leerlingenaantal maakt dat de baten vanaf augustus 2019 weer gaan toenemen. Door de groei van leerlingenaantallen zijn er ook meer groepen te bezetten met leerkrachten. De hiermee gepaard gaande lasten gaan voor deze hogere baten uit.

Er zijn ook risico's te benoemen, met name in de Externe Dienstverlening is een deel van de inkomsten niet jaarlijks zeker. Dat is inherent aan zakelijke dienstverlening. Zie voor toelichting hoofdstuk 6.

De middelen die door het Samenwerkingsverband beschikbaar worden gesteld bij het afgeven van een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) vallen steeds vaker in de bekostiging Categorie 1. Terwijl voor veel leerlingen een hogere bekostiging benodigd is die past bij de speciale ondersteuning die deze leerlingen eigenlijk nodig hebben.

SSOE slaagt er steeds beter in met samenwerkingsverbanden en besturen meerjarenafspraken te

maken voor wat betreft de bekostiging van geplaatste leerlingen en de extra af te nemen ondersteuning op scholen.

Er is geen sprake van doorcentralisatie van de huisvesting. Voor de komende jaren staan geen majeure investeringen in de planning. Alleen de nodige en defecte zaken met betrekking tot inventaris, ICT en onderwijsleerpakket zullen worden vervangen. Voor het onderhoud beperkt SSOE zich in 2019 ook tot de werkzaamheden opgenomen in het MeerJaren Onderhoudsprogramma (MJOP).

SSOE zet in op kostenbeheersing op zowel de personele als materiele lasten.

In de hierna volgende meerjaren begroting 2019-2023 zijn de volgende aannames verwerkt:

Onderstaande gegevens hebben betrekking op de rechtspersoon / bevoegd gezag van de SO/VSO-scholen en de Externe Dienstverlening.

- SSOE heeft de beschikking over extern opgestelde leerlingprognoses. Deze blijken in de afgelopen jaren echter onbetrouwbaar en te afhankelijk van het beleid van de Samenwerkingsverbanden. De groei in leerlingaantallen voor 2017 en 2018 voor de MBS Eindhoven is meegenomen. In de Begroting 2019-2023 is uitgegaan van stabilisatie terwijl de werkelijkheid reeds een verdere lichte groei laat zien.
- Voorlopige toezegging vanuit de samenwerkingsverbanden (verantwoord als Rijksbijdrage) voor aanvullende dienstverlening van € 350.000,- voor 2019 aflopend tot € 200.000,- in 2020.
- De Externe Dienstverlening wordt in staat geacht om naast de toezeggingen (zie hierboven) de extra omzet te genereren. Deze zijn verantwoord bij de overige baten. Indien deze opzet niet lukt, zullen evenredig de personeelslasten worden verminderd.
- De personele inzet is gebaseerd op de vastgestelde formatieplannen, hierin rekening houdend met natuurlijk verloop. En een gemiddelde personeelslast van € 60.000,- per FTE. Ondanks de groei van het aantal leerlingen zal de personele bezetting niet boven de 200 FTE mogen uitkomen. Inclusief vervanging voor korte en lange termijn voor ziekte en Zwangerschaps- en bevallingsverlof.
- Voor de balansprognose is rekening gehouden met de vastgestelde meerjarige (investerings)begroting en het hierin meegenomen resultaat.

Aantallen Leerlingen en Personele Bezetting in FTE

Kengetallen

	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Personele bezetting in FTE per 31-12	213	207	204	195	195	195
- Management / Directie	13	13	13	12	12	12
- Onderwijzend personeel	92	84	90	85	85	85
- Overige medewerkers	108	105	101	98	98	98
Leerling aantallen	562	581	625	625	625	625

Bovenstaande personele bezetting is in overeenstemming met de plannen opgesteld in het vastgestelde bestuursformatieplan voor het schooljaar 2018-2019 op basis van de vastgestelde streefformatie voor personeel met een vaste aanstelling inclusief het personeel in dienst voor de vervangingen in het kader van het Eigenrisicodragerschap voor vervanging bij afwezigheid door (onder andere) ziekte. En is inclusief personeel op detacheringbasis bij de nevenvestiging Blauwe Bloem bij het Novaliscollege.

Inmiddels is bij het vervaardigen van dit Jaarverslag over 2018 in 2019 reeds vastgesteld dat de personele bezetting op basis van de nog steeds groeiende leerlingaantallen bij de MBS Eindhoven en de vraag voor dienstverlening op basis van detachering bij de Externe Dienstverlening in Noord en Midden Limburg uit gaat komen op de maximale en meer realistische bezetting van 200 FTE.

A 2. Balans

Activa	Realisatie 31-12-2017	Realisatie 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020	Prognose 31-12-2021	Prognose 31-12-2022
Materiële vaste activa	2.808.420	2.656.531	2.600.000	2.540.000	2.480.000	2.420.000
Totaal vaste activa	2.808.420	2.656.531	2.600.000	2.540.000	2.480.000	2.420.000
Vorderingen	1.025.703	1.374.879	1.236.718	1.236.718	1.236.718	1.236.718
Liquide Middelen	2.036.980	1.337.561	1.906.781	2.452.066	2.963.454	3.243.246
Totaal Vlottende activa	3.062.683	2.712.440	3.143.499	3.688.874	4.200.172	4.479.964
Totaal Activa	5.871.103	5.368.971	5.743.499	6.228.784	6.680.172	6.899.964

Passiva						
Algemene reserve	3.564.038	2.766.089	3.099.307	3.625.189	3.945.548	4.264.907
Eigen vermogen	6.784.571	2.766.089	3.099.307	3.625.189	3.945.548	4.264.907
Voorzieningen	1.047.519	1.172.196	1.294.192	1.253.595	1.384.624	1.285.057
Kortlopende schulden	1.259.546	1.430.686	1.350.000	1.350.000	1.350.000	1.350.000
Totaal Passiva	5.871.103	5.368.971	5.743.499	6.228.784	6.680.172	6.899.964

Balans; weergegeven bij benadering. Mutaties in de Materiele vaste activa zijn weergegeven op basis van de stand van de activa t-1 minus de afschrijvingen in jaar t. vermeerderd met de verwachte (vervangings)investeringen. Mutaties in het Eigen Vermogen zijn weergegeven op basis van de resultaten uit de onderstaande Staat van Baten en Lasten. De Vorderingen en Kortlopende schulden worden gemakshalve op hetzelfde niveau gehouden. Het verloop in de voorziening groot onderhoud is meegenomen op de jaarlijkse raming van uitgaven en dotaties aan de voorziening op basis van de actuele Meerjaren OnderhoudsPlannen. Hiervoor is een 20-jaren raming opgesteld. De balansposities op einde boekjaar 2019 en verder zijn gebaseerd op de meerjarenprognoses zoals verder weergegeven. De in de balans opgenomen liquiditeitsprognose en de stand van de voorziening is gecorrigeerd voor de in de begroting / prognose 2018-2021 opgebouwde voorzieningen.

Deze weergave wijkt af van goedgekeurde en vastgestelde begroting 2019. De begroting is opgesteld op een benadering van de balans per 31-12-2018. Bovenstaande balans heeft als startpunt de werkelijke balans per 31-12-2018.

Staat / Raming van Baten en Lasten

Bij benadering

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Baten						
Rijksbijdragen OCenW	12.854.798	13.369.459	13.666.233	14.013.712	14.013.712	14.013.712
Overige overheidsbijdragen	115.729	146.244	134.775	134.775	134.775	134.775
Overige baten	1.114.625	1.023.014	1.356.865	1.356.865	1.356.865	1.356.865
Totaal baten	14.085.152	14.538.717	15.157.873	15.505.352	15.505.352	15.505.352
Lasten						
Personele lasten	12.736.711	13.028.529	12.750.693	12.900.001	13.100.000	13.100.000
Afschrijvingen	367.139	334.259	353.142	353.142	353.142	353.142
Huisvestingslasten	927.940	1.006.237	917.600	920.536	923.482	923.482
Overige instellingslasten	935.478	968.982	803.220	805.791	808.369	808.869
Totaal lasten	14.967.268	15.338.007	14.824.655	14.979.470	15.184.993	15.185.493
Saldo baten en lasten	-/- 882.116	-799.290	333.218	525.882	320.359	319.859
Financiële baten en lasten	7.093	1.120	0	0	0	0
Nettoresultaat	-/- 875.023	-798.170	333.218	525.882	320.359	319.359

Voor de goede orde wijzen wij er op, dat voorgaande vastgestelde begroting 2019 en de gepresenteerde meerjarenprognose 2019-2023 uitgaat van de huidige (bekende) wet- en regelgeving, waarbij rekening is gehouden met de effecten van het beleid Passend Onderwijs bij de diverse Samenwerkingsverbanden. Ook de ontwikkelingen op het gebied van de CAO PO en de bekostiging hiervan zijn niet meegenomen. Daarbij zal de realisatie in de toekomst al op grond van voorgaande zondermeer afwijken; daarenboven voorts ook omdat de praktijk weerbarstig is. Er is in dit verslag niet gewerkt met scenario's, noch hebben wij aan de accountant opdracht gegeven om bovenstaande begroting als meerjarenprognose te controleren.

De balans per 31 december 2018 betreft de situatie na onttrekking van het negatieve resultaat 2018 aan het Eigen Vermogen. De mutatie in de liquide middelen betreft onder andere dit exploitatietekort over 2018.

De voorzieningen zijn onder meer gebaseerd op de meerjaren onderhoudsplannen voor groot onderhoud. Deze zijn actueel en gebaseerd op een 20-jaren termijn.

De vastgestelde en goedgekeurde begroting voor 2019 is sluitend met een verwacht positief saldo van € 333.000,-

SSOE volgt zeer nauwgezet **de ontwikkelingen op het gebied van Passend Onderwijs** en de plannen van de regering om te komen tot een andere financiering van het speciaal onderwijs en de leerlinggebonden financiering. Ook de ontwikkelingen met betrekking tot de door de regering toegezegde “extra” middelen voor verlaging van de werkdruk worden door SSOE nauwgezet gevolgd. SSOE tracht in een vroeg stadium te anticiperen op de ontwikkelingen en in overleg te treden met haar partners in het onderwijs. Hierbij benadrukt SSOE haar rol in het speciaal onderwijs met het motto: “SSOE- onmisbare partner in Passend Onderwijs”.

SSOE heeft in haar **personeelsbeleid** opgenomen uit te gaan van ontslagbeleid bij substantiële daling van deze bekostiging. De algemene reserve kan beperkt worden aangesproken om extra kosten gepaard gaand met de afvloeiing van personeel op te vangen. Dit zijn kosten voor onder andere scholing, outplacement en trajectbegeleiding. De Algemene Reserve van de Stichting zal niet worden ingezet om structurele verplichtingen aan te gaan bijv. door personeel in dienst te houden waarvoor geen structurele bekostiging is. Uitzondering hierop waren de activiteiten van de Externe Dienstverlening. SSOE nam in voorgaande jaren de inzet van de ambulante dienstverlening voor haar rekening zonder de zekerheid dat hiervoor vanuit de samenwerkingsverbanden en of het regulier onderwijs dekking voor kon worden gegenereerd. In de begroting vanaf 2018 is er vanuit gegaan dat ook de Externe Dienstverlening in staat moet zijn kostendekkend te opereren.

In de begroting wordt er vanuit gegaan dat er een effect ontstaat dat de daling van de inkomsten van de samenwerkingsverbanden en de Tripartiete overeenkomsten worden opgevangen met door het regulier onderwijs af te sluiten contracten voor ambulante begeleiding.

Indien medio 2019 tegen de verwachtingen in toch blijkt dat de bereidheid om vanuit het regulier onderwijs deze ambulante begeleiding vanuit de Externe Dienstverlening afneemt, zal besloten worden tot het versneld inkrimpen van het personeel betrokken bij deze ambulante dienstverlening.

Voor 2019 en verder heeft SSOE de mogelijke kosten in het **buitenonderhoud** en de risico's hierbij in kaart gebracht. Na de doordecentralisatie van het buitenonderhoud vanuit de gemeenten naar de schoolbesturen is er extra bekostiging voor dit onderdeel aan de bekostiging toegevoegd. Vanuit deze middelen is SSOE in staat om vanaf 1 januari 2015 voldoende middelen te doteren aan de onderhoudsvoorziening.

Vanuit de Gemeenten Eindhoven en Helmond heeft er echter een zogenaamde koude overdracht plaatsgevonden. De gemeenten hebben de middelen die zij hebben kunnen reserveren voor toekomstig onderhoud niet overgedragen aan de schoolbesturen. SSOE en andere schoolbesturen worden inmiddels geconfronteerd met kosten die voortvloeien uit noodzakelijk meerjarig onderhoud waarvoor de voorziening niet toereikend is. Bijvoorbeeld aan ondergrondse voorzieningen als waterleidingen en riolering waar nu na 20 tot 30 jaar noodzakelijk onderhoud dient plaats te vinden maar waarvoor de gemeenten de verantwoordelijkheid vanuit de doordecentralisatie buitenonderhoud nu doorschuiven naar de schoolbesturen.

Verwacht wordt dat SSOE vanaf 2019 weer positief zal draaien in de exploitatie. Daar waar deze kengetallen voorheen nog (ruim) boven de signaleringsgrenzen van de Inspectie van het Onderwijs zaten, zijn deze de signaleringsgrenzen dichterbij genaderd. Beleid van SSOE moet er zorg voor dragen dat deze kengetallen aan de juiste kant van de signaleringsgrenzen blijven en deze in de toekomst nog verbeteren.

De verwachte financiële baten voor 2019 en verder zijn verder naar beneden bijgesteld.

B. Overige Rapportages

B1. Interne risicobeheersing en –controlesysteem

De risico's ten opzichte van voorgaande jaren zijn voor SSOE als stichting voor (Voortgezet) Speciaal Onderwijs aanzienlijk toegenomen. De afgelopen jaren is steeds tijdig geprobeerd te anticiperen op de diverse ontwikkelingen, met name in het Passend Onderwijs, de CAO PO en de decentralisatie van het buitenonderhoud.

Binnen de stichting worden door middel van een meerjarenbegroting deze risico's per school en op bestuursniveau in beeld gebracht. Periodiek worden rapportages opgesteld over het verloop van het resultaat gedurende het jaar ten opzichte van de begroting. Deze rapportages geven tevens een raming van het resultaat tot en met einde van het boekjaar. Deze rapportages worden besproken binnen het Directeurenberaad, Bestuur en de Raad van Toezicht. Daarnaast wordt de informatie uit deze overzichten gebruikt om afwijkingen te signaleren en om op een zo vroegtijdig mogelijk tijdstip in te kunnen grijpen.

Ondanks deze werkwijze heeft SSOE in 2016, 2017 en 2018 te maken gekregen met zeer tegenvallende resultaten.

Het Bestuur van SSOE heeft besloten om een onafhankelijk adviesbureau om ondersteuning te vragen bij het opstellen van de meerjarenbegroting over 2018 en de hierin genomen beleidskeuzes. Ook voor 2019 en verder is deze werkwijze gevolgd.

Tevens is besloten om per ultimo 2017 afscheid te nemen van het huidige administratiekantoor en verder te gaan met een partij die kan werken met AFAS. Hierbij worden alle administratieve processen geautomatiseerd in één en hetzelfde softwarepakket: van Financieel tot HRM, van Logistiek tot CRM en Projecten. Deze partner is gevonden in Van Oers Accountancy en Advies.

De implementatie van deze werkwijze is per 1 januari 2018 gerealiseerd.

B 2. Belangrijkste risico's en onzekerheden

SSOE ziet voor de komende periode diverse risico's. Dit zijn onder andere de risico's met betrekking tot:

- Leerlingprognoses en daling van het aantal leerlingen (krimp); ondanks de verwachte daling van leerlingaantallen en de reactie hierop door SSOE ziet SSOE voor 2018 en 2019 toch een stijging van deze aantallen. Deze fluctuatie in leerlingaantallen is in de meerjaren begroting hierboven verwerkt.
- Passend Onderwijs in relatie tot de landelijke beleidsvoornemens, het beleid vanuit de diverse Samenwerkingsverbanden voor PO en VO. Verwacht wordt een verdere afname van het aantal leerlingen dat toelaatbaar wordt verklaard voor Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs. De hiermee samenhangende bekostiging wordt vanuit dit beleid eveneens versoerd. Ondanks deze beleidsvoornemens ziet SSOE voor 2018 en 2019 toch een stijging

van deze aantallen. Deze fluctuatie in leerlingaantallen is in de meerjaren begroting hierboven verwerkt.

- Een verdere daling van de afname van ambulante begeleiding en de bereidheid vanuit het regulier PO en VO om deze dienstverlening af te nemen bij SSOE. Ondanks de beleidsvoornemens bij de Samenwerkingsverbanden en de aangesloten schoolbesturen ziet SSOE voor 2019 een toename van de vraag aan ondersteuning vanuit de Externe Dienstverlening.
- De ontwikkelingen met betrekking tot de decentralisatie van het buitenonderhoud van de gebouwen vanuit de gemeenten. Met name de kosten voor onderhoud met een meerjarig karakter op onderdelen van gebouwen dat niet direct zichtbaar is in relatie tot de zogenaamde koude overdracht van de gebouwen vanuit de gemeenten.
- De Wet Werk en Zekerheid. De Wet Werk & Zekerheid past – zoals zij is bedoeld niet bij de sector onderwijs en zorgt voor veel onzekerheid over de inzet van onder andere vervangers bij ziekte en afwezigheid. Het is mede gezien de krapte op de arbeidsmarkt voor SSOE erg moeilijk om aan nieuwe leerkrachten te komen.
- De ontwikkelingen in de nieuwe CAO PO. Het hoger worden van de lasten door o.a. invoering van de nieuwe CAO PO, de premie ontwikkelingen van het ABP Pensioenfonds en het nog niet kunnen overzien van hoeveel kosten dit met zich mee gaat brengen. Ontwikkelingen op het gebied van de hogere duurzame inzetbaarheid, hogere werkgeverspremies en onvoldoende dekking hiervoor vanuit het Ministerie onder andere vanuit de GPL.
- Kostenremanentie. Door de dalende leerlingaantallen van de afgelopen jaren daalt ook de bekostiging voor de materiele zaken, de kosten van deze materiele zaken dalen echter niet evenredig mee. DE stijging van het huidige aantal leerlingen maakt dat nog niet goed.
- Achterstanden bij het Participatiefonds. Er is door onvoldoende beleid en sturing bij het Participatiefonds een achterstand ontstaan in het beoordelen van dossiers en vergoedingsverzoeken. Het is het Participatiefonds toegestaan om verder terug dan maximaal 5 jaar deze lasten terug te halen bij de werkgevers. SSOE en andere schoolbesturen worden nu geconfronteerd met lasten waarvoor zij geen voorziening hebben kunnen treffen of anderszins op hadden kunnen anticiperen. Ook de werkdruk met het achterhalen van oude gegevens en het risico deze niet te kunnen achterhalen, brengt een risico met zich mee.

In Hoofdstuk 6 van dit document zijn onder 6.5 Risicoanalyse, bovenstaande risico's en onzekerheden ook opgenomen. In dat hoofdstuk wordt eveneens ingegaan op de impact van de risico's en onzekerheden.

Beleidskeuzes

Om gedwongen ontslagen (RDDF-plaatsingen) in 2019 en verder en daarmee het weg laten vloeien van (jonge) talentvolle arbeidskrachten en de hiermee gepaard gaande onrust binnen de organisatie die op zichzelf aan verandering onderhevig is, zoveel als mogelijk is te voorkomen, heeft SSOE een flankerend personeelsbeleid ontwikkeld. Werknemers die op vrijwillige basis ontslag nemen en of kiezen voor vermindering van werktijd worden hiervoor beloond. De kosten van dit flankerend beleid

maken geen onderdeel uit van het begrote exploitatieresultaat over 2019 en komt ten laste van het eigen vermogen van de stichting.

SSOE zet onverminderd in op het reduceren van de personele inzet.

Reeds in het Bestuursformatieplan 2017-2018 is sprake van een maximaal plafond van 195 FTE.

Dit zal ondanks de groei van leerlingaantallen in 2018 van kracht blijven in het formatieplan 2018-2019 en 2019-2020. Wel zal worden getracht de opbouw van het personeelsbestand en de relatie tussen OP en Ondersteunend Personeel om te buigen.

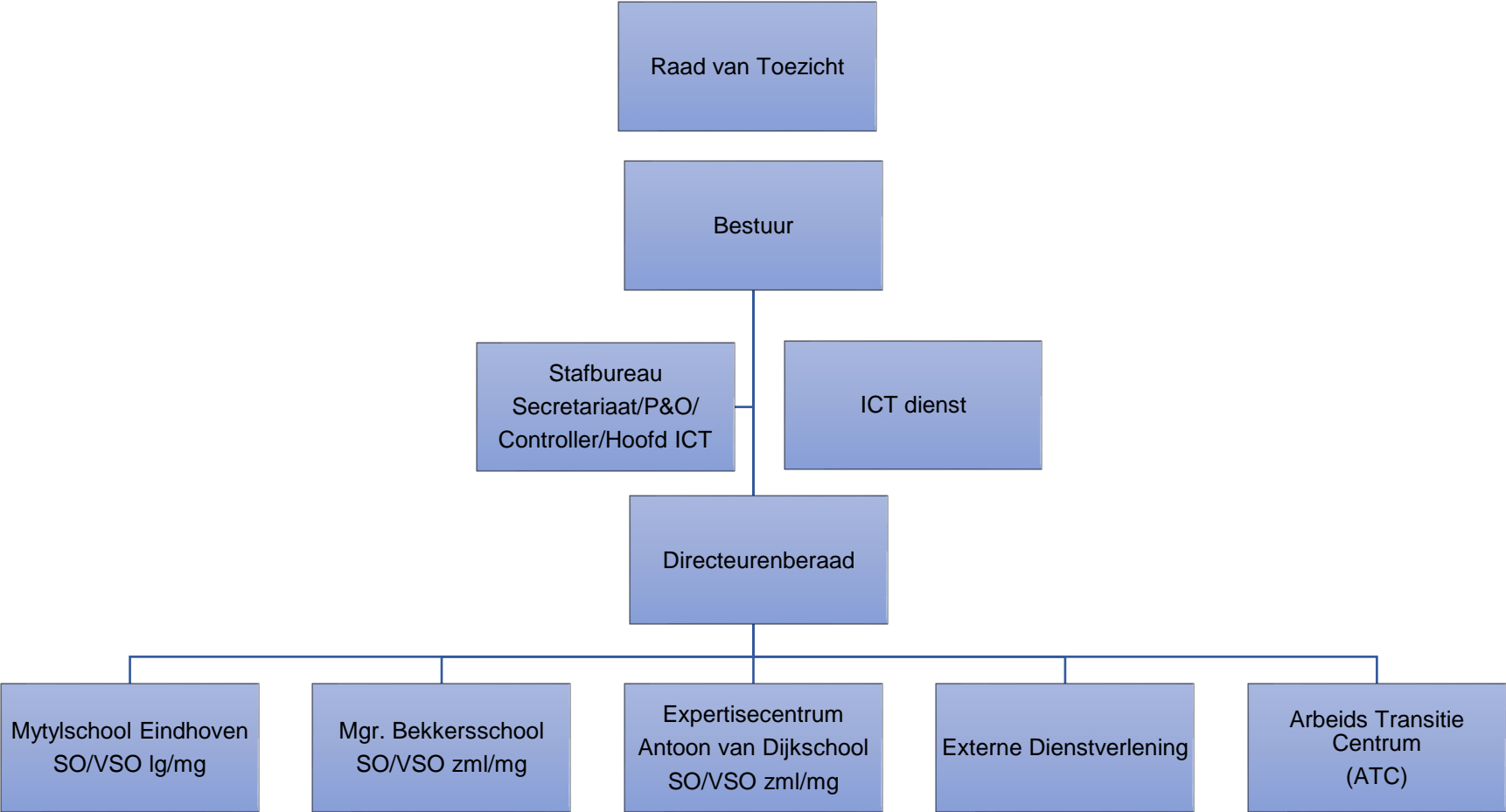
De Stichting is vanaf 1 januari 2016 eigenrisicodragers voor de kosten van vervanging bij (onder andere) ziekte. Dit houdt in dat er aanzienlijk minder premie hoeft te worden afgedragen aan het Vervangingsfonds. Een gedeelte van de besparing wordt in een pool ingezet om vervanging vorm te geven. Een ander deel wordt ingeboekt als besparing op de kosten. Hiervoor is door SSOE een duidelijk ziekte- en vervangingsbeleid opgesteld. De vervangers in de Vervangingspool hebben een dienstverband binnen SSOE. Er kan geen beroep worden gedaan op externe inhuur (al dan niet via een dienstverband of uitbreiding van uren) om de afwezigheid op te vangen.

SSOE kent – in samenwerking met Vitus Zuid – een aantal transitieactiviteiten. Deze zijn ondergebracht in een extern bedrijfspand onder de noemer ArbeidsTransitieCentrum.

Vanaf het kalenderjaar 2019 en verder kan een sluitende begroting (met een overschot) worden gepresenteerd.

- Alias, A. (2014, December 21). Transition Program: The Challenges Faced by Special Needs Students in Gaining Work Experience. *International Education Studies*. Retrieved from <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/ies/article/view/43616>
- Berenschot. (2015). *Evaluatie van de materiële instandhouding in het primair onderwijs 2010-2014 primair onderwijs 2010-2014*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
- Parmigiani, A., & Rivera-Santos, M. (2011). Clearing a path through the forest: A meta-review of interorganizational relationships. *Journal of Management*, 37(4), 1108–1136.
- Provan, K. G., & Kenis, P. (2007). Modes of Network Governance: Structure, Management, and Effectiveness. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(2), 229–252.
- Ryan, C., & Walsh, P. (2003). COLLABORATION OF PUBLIC SECTOR AGENCIES: REPORTING AND ACCOUNTABILITY CHALLENGES. *International Journal of Public Sector Management*, 14(7), 503–510.
- Sabbatino, E. D., & Macrine, S. L. (2007). Start on Success: A Model Transition Program for High School Students With Disabilities. *Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 52(1), 33–39. <https://doi.org/10.3200/PSFL.52.1.33-40>
- Schruijer, S. (2013). Het werken met de systeem- psychodynamiek van interorganisatiele samenwerking : inspiratie vanuit de psychoanalyse. *Tijdschrift Voor Psychoanalyse*, (4), 274–284.

Bijlage 1 Organogram SSOE Bestuur

10 Jaarrekening

Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra
Venetiëstraat 43
4632 RM Eindhoven

JAARSTUKKEN 2018

JAARREKENING

JAARREKENING

Balans per 31 december 2018

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

(na resultaatbestemming)

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
1. ACTIVA		
1.1. Vaste activa		
<u>1.1.2. Materiële vaste activa</u>	<u>2.656.531</u>	<u>2.808.419</u>
Som der vaste activa	<u>2.656.531</u>	<u>2.808.419</u>
1.2. Vlottende activa		
<u>1.2.2. Vorderingen</u>		
1.2.2. Vorderingen	1.374.879	1.025.704
<u>1.2.4. Liquide middelen</u>	<u>1.337.561</u>	<u>2.036.980</u>
Som der vlottende activa	<u>2.712.440</u>	<u>3.062.684</u>
	<u>5.368.971</u>	<u>5.871.103</u>
2. PASSIVA		
2.1. Eigen vermogen	2.766.089	3.564.038
2.2. Voorzieningen	1.172.196	1.047.519
2.4. Kortlopende schulden	1.430.686	1.259.546
	<u>5.368.971</u>	<u>5.871.103</u>

Staat van baten en lasten over 2018

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018

	<u>Realisatie</u> <u>2018</u> €	<u>Begroting</u> <u>2018</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2017</u> €
3. Baten			
3.1. Rijksbijdragen	13.369.459	12.654.848	12.854.797
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	146.244	179.600	115.729
3.5. Overige baten	<u>965.674</u>	<u>825.000</u>	<u>1.114.624</u>
	<u>14.481.377</u>	<u>13.659.448</u>	<u>14.085.150</u>
4. Lasten			
4.1. Personeelslasten	12.970.968	11.805.179	12.723.840
4.2. Afschrijvingen	334.259	345.621	367.138
4.3. Huisvestingslasten	1.006.237	848.620	927.939
4.4. Overige lasten	<u>968.982</u>	<u>664.545</u>	<u>948.351</u>
	<u>15.280.446</u>	<u>13.663.965</u>	<u>14.967.268</u>
Saldo baten en lasten	-799.069	-4.517	-882.118
6. Financiële baten en lasten	<u>1.120</u>	<u>5.000</u>	<u>7.095</u>
Nettoresultaat	<u>-797.949</u>	<u>483</u>	<u>-875.023</u>

Resultaatbestemming

Onverdeeld resultaat	<u>-797.949</u>	<u>-875.023</u>
----------------------	-----------------	-----------------

Resultaatbestemming

2.1.1.1. Algemene Reserve	<u>-797.949</u>	<u>-875.023</u>
---------------------------	-----------------	-----------------

Kasstroomoverzicht over 2018

	<u>2018</u>		<u>2017</u>	
	€	€	€	€
<u>KASSTROOMOVERZICHT OVER 2018</u>				
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Saldo baten en lasten		-799.069		-882.117
<i>Aanpassingen voor</i>				
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa		334.259		367.139
Mutatie voorzieningen		124.677		-120.431
<i>Verandering in vlottende middelen:</i>				
Vorderingen (-/-)	-349.175		868.414	
Schulden	<u>171.140</u>		<u>-683.346</u>	
		<u>-178.035</u>		<u>185.068</u>
<u>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>		-518.168		-450.341
Ontvangen interest	3.871		8.870	
Betaalde interest (-/-)	<u>-2.751</u>		<u>-1.777</u>	
		<u>1.120</u>		<u>7.093</u>
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		-517.048		-443.248
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
Investerings materiële vaste activa		<u>-182.371</u>		<u>-179.790</u>
<u>Mutatie liquide middelen</u>		<u>-699.419</u>		<u>-623.038</u>
<u>Verloop mutatie geldmiddelen</u>				
Stand per begin boekjaar		2.036.980		2.660.018
Mutaties in boekjaar		<u>-699.419</u>		<u>-623.038</u>
Stand per eind boekjaar		<u>1.337.561</u>		<u>2.036.980</u>

Grondslagen
GRONDSLAGEN

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

1.1. Activiteiten

De activiteiten van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra bestaan voornamelijk uit het verzorgen van speciaal en voortgezet onderwijs voor zeer moeilijk lerende, lichamelijk en verstandelijk beperkte kinderen van 4 tot 20 jaar. Daarnaast verzorgt de Stichting binnen hun doelgroep ook onderwijs aan leerlingen met autisme en verzorgt zij ambulante begeleiding en externe dienstverlening in het reguliere onderwijs.

1.2. Continuïteit

Het boekjaar 2018 sluit met een exploitatie tekort van € 797.949,-
Het stijgend aantal leerlingen is hier een belangrijke oorzaak van. Hierdoor moeten er kosten worden gemaakt die met een jaar vertraging pas tot compensatie in de inkomsten leiden.
Voor het nieuwe schooljaar 2019-2020 zijn belangrijke maatregelen genomen waardoor voor dat gedeelte van 2019 een positief resultaat te verwachten is.

1.3. Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister.

Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra is feitelijk gevestigd op Venetiëstraat 43, 4632 RM te Eindhoven. De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41087568.

1.7 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.11 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.12 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

Algemeen

2.1 Algemeen

De (geconsolideerde) jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

In verband met de overstap naar een ander administratiekantoor, zijn de vergelijkende cijfers en de begroting anders gerubriceerd. Dit heeft voor het uiteindelijke resultaat van het voorgaande jaar en de begroting geen gevolgen.

Grondslagen

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente inkomsten ten gunste van de winst en verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde

Eigen vermogen

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Vorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. Onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening

Pensioenvoorziening Nederlandse pensioenvoorzieningen

De Stichting is volgens CAO PO aangesloten bij het ABP Pensioenfonds.

Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer worden betaald.

de pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2018 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

2.2.1 Personeelsvoorziening

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen, ingeschatte blijfkans en disconteringsvoet. Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening in 2018 is uit gegaan van een vertrek kans van 25%. In 2017 was deze 15%.

2.2.3 Voorziening groot onderhoud

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Subsidiebaten

3.1.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geoordeelde OCW subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het waarop de toekenning betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCW subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

3.3. Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

3.5. Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.1. Personeelslasten

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling.

Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

Verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2018 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97,0% (2017: 104,4%). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

4.2. Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Categorie	Betreft	Afschrijvings- termijn (jr)	Afschrijvings- percentage (jr)	activerings grens
Gebouwen - terreinen	Gebouwen	20	5	500
	Verbouwingen	10	10	500
	Terreinen	15	6,66	500
Inventaris-apparatuur	Inventaris-apparatuur	5	20	500
	Onderwijs- en kantoormeubilair	15	6,66	500
	ICT 4 jaar	4	25	500
	ICT 5 jaar	5	20	500
	Onderwijskundige apparatuur	7	14,28	500
Overige vaste activa	leermiddelen	8	12,5	500

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen wordt opgenomen onder de operationele activiteiten.

Toelichting op de balans

TOELICHTING OP DE BALANS

1. ACTIVA

1.1. Vaste activa

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
<u>1.1.2. Materiële vaste activa</u>		
1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	1.170.324	1.239.296
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	1.388.880	1.484.536
1.1.2.4. Overige materiële vaste activa	<u>97.327</u>	<u>84.587</u>
	<u>2.656.531</u>	<u>2.808.419</u>

1.1.2. Materiële vaste activa

	1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	1.1.2.4. Overige materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018				
Aanschaffingswaarde	1.310.422	2.820.417	253.172	4.384.011
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-71.126</u>	<u>-1.335.881</u>	<u>-168.585</u>	<u>-1.575.592</u>
Boekwaarden per 1 januari 2018	<u>1.239.296</u>	<u>1.484.536</u>	<u>84.587</u>	<u>2.808.419</u>
Investeringen	-	148.320	34.051	182.371
Afschrijvingen	<u>-68.972</u>	<u>-243.976</u>	<u>-21.311</u>	<u>-334.259</u>
Saldo mutaties	<u>-68.972</u>	<u>-95.656</u>	<u>12.740</u>	<u>-151.888</u>
Stand per 31 december 2018				
Aanschaffingswaarde	1.310.422	2.968.738	287.223	4.566.383
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-140.098</u>	<u>-1.579.858</u>	<u>-189.896</u>	<u>-1.909.852</u>
Boekwaarden per 31 december 2018	<u>1.170.324</u>	<u>1.388.880</u>	<u>97.327</u>	<u>2.656.531</u>

1.2. Vlottende activa

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
<u>1.2.2. Vorderingen</u>		
1.2.2.1. Debiteuren algemeen	514.088	153.106
1.2.2.2. Vorderingen op OCW / EZ	772.174	688.985
1.2.2.6. Vorderingen op personeel	1.729	-
1.2.2.10. Overige vorderingen	81.835	150.858
1.2.2.12. Vooruitbetaalde kosten	5.053	32.755
	<u>1.374.879</u>	<u>1.025.704</u>
 <u>1.2.2.1. Debiteuren</u>		
ORO	32.168	30.768
SWV PO Weert	-	-
SWV VO Weert, Nederweert en Cranendonck	9.323	7.450
SWV PO Weert-Nederweert	22.034	16.375
SWV VO Eindhoven-Kempenland	120.677	-
SWV VO Helmond-Peelland	43.067	3.600
SWV PO Helmond-Peelland	45.603	-
Gemeente Eindhoven, maatschappelijk vastgoed	17.366	-
Vitus Zuid	51.780	-
De Eenbes	26.631	12.641
Stichting katholiek en Protestants-Christelijk Onderwijs	23.815	-
Diverse debiteuren	<u>121.624</u>	<u>82.272</u>
	<u>514.088</u>	<u>153.106</u>
 <u>1.2.2.10. Overige vorderingen</u>		
In 2020 te declareren transitievergoeding	43.219	-
Nog te factureren uren externe dienst aug-dec 2018	32.435	-
Rente	3.869	-
Te ontvangen LIV/LKV subsidie 2018	2.312	-
Diverse vorderingen	-	24.980
	<u>81.835</u>	<u>24.980</u>
	<u>Langlopend</u>	
	<u>deel > 1 jaar</u>	
	€	
Transitievergoeding	43.219,-	
 <u>1.2.4. Liquide middelen</u>		
1.2.4.1. Kasmiddelen	1.534	4.975
1.2.4.2. Tegoeden op Bankrekeningen	<u>1.336.027</u>	<u>2.032.005</u>
	<u>1.337.561</u>	<u>2.036.980</u>

2. PASSIVA

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
<u>2.1.1. Algemene reserve</u>		
Stand per 1 januari	3.564.038	4.439.060
Resultaat	<u>-797.949</u>	<u>-875.022</u>
Stand per 31 december	<u><u>2.766.089</u></u>	<u><u>3.564.038</u></u>

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
<u>2.2. Voorzieningen</u>		
2.2.1. Personele voorzieningen	112.196	172.665
2.2.3. Voorziening groot onderhoud	<u>1.060.000</u>	<u>874.854</u>
	<u><u>1.172.196</u></u>	<u><u>1.047.519</u></u>

	<u>Stand</u> <u>01-01-2018</u>	<u>Dotaties</u>	<u>Ont-</u> <u>trekkingen</u>	<u>Vrijval</u>	<u>Stand</u> <u>31-12-2018</u>
	€	€	€	€	€
<u>2.2. Voorzieningen</u>					
2.2.1. Personele voorzieningen	172.665	-	3.129	57.340	112.196
2.2.3. Voorziening groot onderhoud	<u>874.854</u>	<u>275.000</u>	<u>89.854</u>	-	<u>1.060.000</u>
	<u><u>1.047.519</u></u>	<u><u>275.000</u></u>	<u><u>92.983</u></u>	<u><u>57.340</u></u>	<u><u>1.172.196</u></u>

	<u>Kortlopend</u> <u>deel < 1 jaar</u>	<u>Langlopend</u> <u>deel 1 t/m 5</u> <u>jaar</u>	<u>Bedrag > 5</u> <u>jaar</u>
	€	€	€
2.2.1. Personele voorzieningen	29.450	59.490	23.256
2.2.3. Voorziening groot onderhoud	<u>153.191</u>	<u>906.809</u>	<u>0</u>
	<u><u>182.640</u></u>	<u><u>966.299</u></u>	<u><u>23.256</u></u>

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
<u>2.4. Kortlopende schulden</u>		
2.4.8. Crediteuren	251.202	74.799
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	577.905	477.095
2.4.10. Pensioenen	147.863	137.911
2.4.14. Vooruit ontvangen subsidies OCW / EZ	16.993	57.316
2.4.16. Vooruit ontvangen bedragen	17.321	1.493
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	367.849	384.512
2.4.19. Overige overlopende passiva	51.193	126.420
Personeelsfonds	360	-
	<u>1.430.686</u>	<u>1.259.546</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Er is een driejarig contract afgesloten met Canon dat per 1 juni 2019 afloopt.
De kosten hiervan bedragen € 6.624,- per maand.

Er is een vijfjarig contract afgesloten met Van Dijk, onroerend goed, dat per 1 april 2021 afloopt met betrekking tot de huur van het pand, Science Park. Betreft de huur t.b.v. het ATC. De kosten hiervan bedragen € 46.680,- per jaar.

Verbonden partijen

Hieronder zijn de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs weergegeven waarin SSOE participeert. Bij elk Samenwerkingsverband is weergegeven op welke wijze Dhr. de Vries, uit hoofde van de functie als Bestuurder van SSOE, betrokken is bij het betreffende Samenwerkingsverband.

SWV Eindhoven PO (PO 30-07);	Lid van het Dagelijks Bestuur
SWV Helmond-Peelland PO (PO 30-08);	Lid van de ALV
SWV De Kempen PO (PO 30-09);	Lid van het Dagelijks Bestuur / Penningmeester
SWV Eindhoven – Kempen VO (VO 30-07);	Lid van het Algemeen Bestuur en agendacommissie, auditcommissie
SWV Helmond-Peelland VO (VO 30-08);	Lid van het Algemeen Bestuur
SWV Passend Onderwijs Weert-Nederweert PO (PO 31-03);	Lid van het Algemeen Bestuur en lid van het Toezichthoudend Bestuur
SWV Oss e.o. PO (PO 30-06);	Lid van de ALV
SWV Passend Onderwijs Oss Uden Veghel VO (VO 30-06);	Geen bestuursfunctie en geen toezichthoudende functie
SWV Passend Onderwijs Weert VO (VO 31-03);	Lid van het Algemeen Bestuur.

Het bestuur is niet verbonden met andere partijen.

Toelichting op de staat van baten en lasten

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	<u>Realisatie</u> <u>2018</u> €	<u>Begroting</u> <u>2018</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2017</u> €
<u>3. Baten</u>			
3.1. Rijksbijdragen	13.369.459	12.654.848	12.854.797
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	146.244	179.600	115.729
3.5. Overige baten	965.674	825.000	1.114.624
	<u>14.481.377</u>	<u>13.659.448</u>	<u>14.085.150</u>
<u>3.1. Rijksbijdragen</u>			
3.1.1.1. Rijksbijdrage OCW	12.395.119	12.075.285	11.645.681
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	-	30.000	317.155
3.1.3.3. Ontv. doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden	974.340	549.563	891.891
	<u>13.369.459</u>	<u>12.654.848</u>	<u>12.854.797</u>
<u>3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden</u>			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en – subsidies	146.244	179.600	115.729
<u>3.5. Overige baten</u>			
3.5.1. Opbrengst verhuur	73.684	45.000	98.421
3.5.2. Detachering personeel	66.544	20.000	-
3.5.3. Schenking	12.057	-	-
3.5.4. Sponsoring	871	-	-
3.5.5. Ouderbijdragen	17.197	-	-16.749
3.5.10. Overige	795.321	760.000	1.032.952
	<u>965.674</u>	<u>825.000</u>	<u>1.114.624</u>

Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra
EINDHOVEN

	<u>Realisatie</u> <u>2018</u> €	<u>Begroting</u> <u>2018</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2017</u> €
3.5.10. Overige baten			
Ambulante Dienst	584.592	625.000	435.986
Reizen en excursies	10.145	-	-
Doorberekening gezamenlijke kosten Vitus Zuid	119.350	-	166.755
Diverse overige baten	81.234	-	430.211
Totaal	<u>795.321</u>	<u>625.000</u>	<u>1.032.952</u>

Informatieverschaffing over andere baten

4.1. Personeelslasten

4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	12.587.066	11.521.499	12.316.963
4.1.2. Overige personele lasten	650.631	433.680	614.121
4.1.3. Af: ontvangen vergoedingen	-266.729	-150.000	-207.244
	<u>12.970.968</u>	<u>11.805.179</u>	<u>12.723.840</u>

4.1.1 Lonen en salarissen

4.1.1.1. Lonen en salarissen	9.547.082	11.521.500	9.829.700
4.1.1.2. Sociale lasten	1.300.587	-	1.288.047
4.1.1.3. Premies Participatiefonds	447.573	-	334.637
4.1.1.4. Premies Vervangingsfonds	18.677	-	18.225
4.1.1.5. Pensioenlasten	1.273.147	-	1.253.231
	<u>12.587.066</u>	<u>11.521.500</u>	<u>12.723.840</u>

Het gemiddeld aantal FTE bedroeg in 2018 199.35, het gemiddelde aantal FTE in 2017 bedroeg 207

4.1.2. Overige personele lasten

4.1.2.1. Dotaties personele voorzieningen	-57.340	-	-80.257
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	294.302	246.930	457.265
4.1.2.3. Overige	413.669	186.750	237.113
	<u>650.631</u>	<u>433.680</u>	<u>614.121</u>

4.1.3. Af: ontvangen vergoedingen

4.1.3.1. Ontvangen vergoedingen Participatiefonds	-	-	-
4.1.3.2. Ontvangen vergoedingen Vervangingsfonds	-	-	-
4.1.3.3. Overige uitkeringen, die de personeelslasten verminderen	266.729	150.000	207.244
	<u>266.729</u>	<u>150.000</u>	<u>207.244</u>

	<u>Realisatie</u> 2018 €	<u>Begroting</u> 2018 €	<u>Realisatie</u> 2017 €
<u>4.2. Afschrijvingen</u>			
4.2.2.1. Gebouwen en terreinen	68.972	64.700	66.067
4.2.2.3. Inventaris en apparatuur	243.976	263.121	279.189
4.2.2.4. Overige materiële vaste activa	21.311	17.800	21.882
	<u>334.259</u>	<u>345.621</u>	<u>367.138</u>
<u>4.3. Huisvestingslasten</u>			
4.3.1. Huurlasten	48.393	48.000	40.218
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	139.447	68.500	93.745
4.3.4. Energie en water	220.770	194.000	229.535
4.3.5. Schoonmaakkosten	283.534	229.620	243.283
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	13.217	8.000	11.239
4.3.7. Dotatie voorziening onderhoud	275.000	275.000	275.000
4.3.8. Overige huisvestingslasten	25.876	25.500	34.919
	<u>1.006.237</u>	<u>848.620</u>	<u>927.939</u>
<u>4.4. Overige lasten</u>			
4.4.1. Administratie en beheer	543.777	290.210	421.445
4.4.2. Inventaris en apparatuur	17.074	45.400	70.022
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	173.129	163.070	131.389
4.4.5. Overige	235.002	165.865	325.495
	<u>968.982</u>	<u>664.545</u>	<u>948.351</u>
<u>Accountantslasten</u>			
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	14.634	20.000	47.644
4.4.1.2 Andere controleopdrachten	-	-	26.839
4.4.1.3 Fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4 Andere niet-controledienst	-	-	-
	<u>14.634</u>	<u>20.000</u>	<u>74.483</u>
	<u>Realisatie</u> 2018 €	<u>Begroting</u> 2018 €	<u>Realisatie</u> 2017 €
<u>6. Financiële baten en lasten</u>			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	3.871	5.000	12.062
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	-2.751	-	-4.967
	<u>1.120</u>	<u>5.000</u>	<u>7.095</u>

Ondertekening Raad van Toezicht

Voorzitter:
E.
Hooghiemstra

Lid:
M.A.G.M.
Smoores

Lid:
R.
Wingers

Ondertekening College van Bestuur

Lid:
A. Hidding

Lid:
N.
Feijen

Voorzitter: Dhr. H. de Vries MMO

OVERIGE GEGEVENS
OVERIGE GEGEVENS

Model G Verantwoording Subsidies
Model G Verantwoording Subsidies

MODEL G VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	beschikkingsnr		Ontvangen		Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing	t/m verslagjaar	
Studieverlof	929357	28-08-2018	16.465	16.465	Nee
Studieverlof	940947	19-11-2018	12.665	12.665	Nee
Totaal			29.130	29.130	

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

G2A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Ontvangen		Te	
	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing	t/m verslagjaar	Totale kosten	verrekenen
			€	€	€	€
			-	-	-	-
Totaal			-	-	-	-

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag		Ontvangen		Totale	
	Kenmerk	Datum	toewijzing	Saldo 31-12-2017	in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	kosten 31-12-2018	Saldo nog te besteden
			€	€	€	€	€	€
Totaal								

WET NORMERING TOPINKOMENS

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting SSOE van toepassing zijnde regelgeving: De klassenindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

- Gemiddelde totale baten 4
- Gemiddeld aantal studenten 1
- Gewogen aantal onderwijssoorten 2
- Totaal aantal complexiteitspunten 7

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Stichting SSOE is berekend conform de WNT

klassenindeling. Op grond van de criteria valt deze rechtspersoon in klasse C, daarmee bedraagt het bezoldigingsmaximum € 133.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1		H. De Vries		
Functiegegevens	Directeur-bestuurder			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0			
Dienstbetrekking?	ja			
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.883			
Beloningen betaalbaar op termijn	18.210			
<i>Subtotaal</i>	<i>137.093</i>			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	133.000			
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.			
Totale bezoldiging	137.093			
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Overgangsrecht m.i.v. 2016 i.v.m.klasseindeling			
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling				
Gegevens 2017				
bedragen x € 1		H. de Vries		
Functiegegevens	Directeur-bestuurder			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0			
Dienstbetrekking?	ja			
Bezoldiging				

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	117.645			
Beloningen betaalbaar op termijn	17.002			
<i>Subtotaal</i>	<i>134.647</i>			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	129.000			
Totale bezoldiging	134.647			

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	MAEJ van Eijndhoven	BTJ Hooghiemstra	AE Denissen	R Wingens	MAGM Smoors	PBV vSpaendonck
Functiegegevens	Voorzitter	Lid/Voorzitter	Vice-Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functieervulling in 2018	01/01-30/06	01/01-30/6 01/07-31/12	01/01 – 31/12	01/03 – 31/12	01/01 – 31/12	01/06-02/10
Bezoldiging						
Totale bezoldiging	3.750	6.250	5000	3.750	5.000	nihil
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	9.975	13.300	13.300	11.150	13.300	4433
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017						
bedragen x € 1	MAEJ van Eijndhoven	BTJ Hooghiemstra	AE Denissen	LJM Hermsen	MGAM Smoors	
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	
Aanvang en einde functieervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/06 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 21/11	01/01 – 31/12	
Bezoldiging						
Totale bezoldiging	7.500	2.917	5.000	3.750	5.000	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.150	8.225	14.100	12.555	14.100	

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra
Venetiëstraat 43
5632 RM EINDHOVEN

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra te EINDHOVEN gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2018;
- (2) de staat van baten en lasten over 2018; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 (j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsssen

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 17 juni 2019
Wijs Accountants

Was getekend: M.M.P.G van Os MSc RA

Kenmerk: 2019.0142.conv

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl